

قرآءت قرآن

مکاتب ابتدائیه ننگ لوجچی صنف شاگردلری لوجوندر

صاحبی: احمد هادی مقصودی.

س ۱۳۲۱، ۱۹۰۴ سنه

مؤلفینک رخصتندن باشقا نشر وترجمه سی ممنوعدر.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 29 Декабря 1903 года.

КАЗАНЬ.
ГОРЬКОВСКОЕ ПЛОЩАДЬ.

Лито-Типография И. Н. Харитонова.
1904.

Handwritten notes in the top left corner, including the number 20 and some illegible text.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آحاديث نبويه

(۱) أَفْضَلُ عِبَادَةِ أُمَّتِي تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ ❁

معناسی: (مېنم ائمتنك عبادتلكر بنگ آرتغراغى قرآن ئوفودر.)

(۲) خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ ❁

معناسی: (سزنگ خیرلېكز قرآننى ئۇیرهنگەن و باشقه لره ئۇیرهنگەنلرگزدر.)

(۳) زَيَّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ ❁

معناسی: (قرآننى كوركەم طاوشلرگز ئېله زېنتلى قېلۇب ئوقۇگز.)

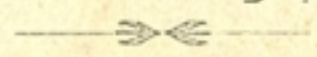
(۴) اقْرَأُوا الْقُرْآنَ بِأَحْوَنِ الْعَرَبِ وَأَصْوَاتِهَا ❁

معناسی: (قرآننى عرب مقاملرى و عرب طاوشلرى ئېله ئوقۇگز.)

(۵) الْمَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ ❁

معناسی: (قرآننى تجوېد ئېله درست ئېتۇب ئوقۇرغە ئۇسنا كشى

حرمىلى و ئېزگى بىللر ئېله (يعنى فېرشته لرو پېيغەمبەرلر ئېله برگه بولغۇچېدر.)

قراءت قرآن .

- قراءت قرآن نەدېمىكىدۇر؟ — قرآن ئوقۇ دەپمىكىدۇر .
- قرآن نەدۇر؟ — اللە تەئالىٰ خىزىتىلىرىدىن پەيغەمبەرمۇ مۇھىمىدە اللە سەلامىگە كېلەش مەبارك كىتابىدۇر .
- مۇھىمىدە اللە سەلامىگە قرآن نېي رەۋشەدە كېلەمىشۇر؟ — اللە تەئالىٰ بۇيۇرغانچە جىبرا ئېل ئېسىملى فرىشتە مۇھىمىدە اللە سەلامىگە كېلۇب قرآننى كې مەبارك سوزلىرىنى ئوقۇب كورسەتمەش مۇھىمىدە اللە سەلام شول سوزلىرىنىڭ ھەر بىرىنى ھىطر نە ئالب فالەش، صوكرە ئول سوزلىرىنى ئوز نېنىڭ صىخابەلىرى نە ئوقۇب كورسەتمەش، ھەم يازۇچى كاتىبلىرى نە يازارغە بۇيۇرمەش . شول رەۋشچە جېيلىۇب ئولۇغ بىر كىتاب ئولمىشۇر .
- قرآن مۇھىمىدە اللە سەلامىگە بىر يولى كېلۇب بىتمەش كى تۇزلى وقتىدا بولۇب بولۇب كېلەمىشۇر؟ — قرآن مۇھىمىدە اللە سەلامىگە بىر يولى كېلۇب بىتمەش كى تۇزلى وقتىدا بولۇب بولۇب كېلەمىشۇر .
- قرآن نەدە نېلىر يازلمىشۇر؟ — آدم بالالىرى نە دىنيا و آخرىلىرى ئۇچۇن كېرەكلى بولغان ھىكمەلىر يازلمىشۇر . مۇئاللىمىگى زىمانىغى پەيغەمبەرلىرىنىڭ قىسەلىرى، فائىدەلى و عىظلىرى، دىئا و عىبادەت رەۋشلىرى، دىنيا مەبىشتىنىڭ نېظاملىرى، و ھەر بىر دېن و ھەر بىر ھىكمەلىرى قرآن كىرەدە بېك كىوب بىيان قېلىنمىشۇر .
- قرآن نەدە گى سوزلىرى كىم سوزلىرىدۇر؟ — ھەر قايسى اللە تەئالىٰ نىڭ ئوز سوزلىرىدۇر .
- شول سوزلىرى قايتىل ئېلە يازلمىشۇر؟ — عرب تىلى ئېلە يازلمىشۇر . ھەر قايسى عرب چە دىرلىرى .
- آندىغى سوزلىرىنى آڭلامق مۇمكىندۇر: عرب چە ياخشى بولۇب علم تەفسىر ئوقۇغان مۇمكىندۇر؟ — كىشى آندىغى سوزلىرىنىڭ ھەر قايسىنى آڭلىدۇر (*).

— عربچە بىلىك مىكەيدىر؟ — بىك مىكەيدىر: عرب تىلىنى ئۇيرەنە تۇرغان كىتابلارنىڭ تەرتىپلىرى گېنى ھەمەس ۋە اجتەئاد ئېل، ئوقۇغان كىشى بىر ئېكى يىل ئىچىدە بىك ياخشى عربچە بىلەدر.

— قرآن كرىمدە نىچە سورە ۋە نىچە آيت واردىر؟ — (۱۱۴) بۇزدە ئون دورت سورە ۋە (۶۲۲۶) آلتى مىك ئېكى يۇز يگرەپى آلتى آيت ۋە دەخى (۷۷, ۴۳۹) يېتمەش يېدى مىك دورت يۇز ئوتۇز توغز سوز ۋە (۳۲۵, ۷۴۳) ئۇچ يۇز يگرەپى يېش مىك يېدى يۇز فرق ئۇچ حرف واردىر.

— بولۇپ بولۇپ ئوقۇرغە ئوكفائى — ئولسۇن ئۇچۇن بۇتۇن قرآن نىچە كىسەككە بولنمىشدر؟
(جزء) ۋە (پاره) دىيۇپ آنالۇرلىر.

— قرآن نىندى ئىسىلر ايله آنالۇر؟ — قرآن، فرقان، قرآن كرىم، كلام شريف، كلام الله، كتاب الله، كتاب مېين ۋە مصحف شريف دىيۇپ آنالۇر.

— قرآن كرىمنى ئوقۇرغە ئۇيرەنەك تىشلىيىدىر؟ — بىك تىشلىيدىر. ھەر بىر مؤمن ۋە مىسلمان بولغان كىشىگە آنى ئوقۇرغە ئۇيرەنەك ۋە مەئناسىنى آكلاب آندە بۇيۇرلغان كىملر ئېل، عمل ۋە عبادت قىلىق فەرضدىر. بوش وقتدە آنى ئوقۇپ عېبەرەتلەنۇپ ئوطۇرمق كوپ ئىوابلى مستەبلردندىر.

— قرآن ئوقۇياچق كىشى نىچەك ئولمق تىشلىيىدىر؟ — طهارەتلى ئولمق تىشلىيدىر. آنى طهارتسىز كۇيىچە قولغە آماق مكر ۋەدىر. طهارتسىز وقتدە آنى بۇقچا آرقلى غنە طۇتمق درست ئولۇر.

— قرآننى قىدرسىز لىغىب طوتو درست ئولۇرمى؟ — ھېچ درست توگل ھىرامدىر. خالىق ۋە مەبودمز الله تبارك ۋە تعالى حضرتلر بىك مبارك كىتابى بولوۋىنى ئويلاپ آنى بىك تعظيم قىلۇپ طۇتمق تىشلىيدىر. بىز مؤمن ۋە مىسلمانلر قارشىدە آندىن قىدرلى ۋە آندىن ھىز بىز كىتاب بوقدىر، بىك مبارك ۋە مقدس ئولۇغ كىتابدىر.

— قرآن ئوقۇر آلدىن نىلر — ئۇقى باشلاغاچ اول (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) ئىيتىك تىيشلىيدىر؟

دېمك وەھەر سورە باشنىك (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ)
دېمك تىيشلىيدىر.

— قرآننى نىرەوشچە ئوقۇمق — كوركەم طاوش و كوركەم مەقام (كۆي) ئېلر تىيشلىيدىر؟
ئوقۇمق سىتىدەر.

تجوید

— (تجوید) نە دىيىدەر؟ — قرآن آیتلر بېنى پىغەبىرمز محمد علیە السلام نىك مبارك آغزىدىن ئېشىنگەن رەوشچە درست ئېتوب ئوقۇمق دېمىدەر.

— قرآننى تجوید ئىلە درست — بىك تىيشلى و اجبىدەر. یا گلش ئوقۇمق گناە وەھەر امىدەر. ئىتوب ئوقۇمق تىيشلىيدىر؟

— قرآننى تجوید ئىلە درست — تجوید حکملىر بېنى بلمەك وەھەر بر حکمىنى ئورنىدە ئىتوب ئوقۇمق ئۇچۇن رعاىە قىلمق كېرەك ئولۇر. نىلر كىرەك ئولۇر؟

— تجوید حکملىرى نىلردەر؟ — ئۇشبو كېتابدە كېلەك بابلردە يازلاچق مسئلەلر ھەر قاىوسى تجوید حکملىر بىدلر.

— قرآننى گى آیت و سورە — حفظ قىلغاچ يعنى كوگلىگە بىكلەگەچ مېكىندەر. لرنى مصحفى شریفكە قارامىچى كوگلىدىن ئوقۇمق مېكىندەر؟

— قرآن آیتلىرىنى — بىك تىيشلىيدەر. نماز ئوقۇرلوق قەدەر حفظ قىلمق كوگلىگە حفظ قىلمق تىيشلىيدەر؟

فەرض عەین در كې ھەر بر مسلمانغە بر نېچە آیت و سورەلرنى حفظ قىلمق تىيشلىيدەر. بۇتۇن قرآننى كوگلىگە حفظ قىلمق فەرض كېفایە بولغان عمللردىدەر.

— بۇتۇن قرآنى حفظ قىلىۋېتىش مەسئۇلى شەيخ شەھىد قارىمىچى بولدى. —
 — ھەر بىر مۇسۇلمان شەھەرلىرىدە بىر نەچچە كىشى
 حفظ قىلغان بولالار.
 قىرغاق ئۆزىنى چىقارلىق
 كىشىلەر بارمىدىر ؟

— گۈل كىشىلەر نىچە دىيۈپ ئاتالۇرلار؟ -- (حافظ قرآن) دىيۈپ ئاتالۇرلار.

حرف

— حرف نە دىيىدۇر ؟ —
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟

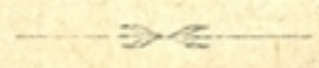
ا ، ب ، ت ، ث ، ج ، ح ، خ ، د ، ذ ،
 ر ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ع ، غ ،
 ف ، ق ، ك ، ل ، م ، ن ، و ، ه ، لا ، ي ،

— ھەر بىر تىلدا (پ، چ، ژ، گ، گ، ژ) ھەرلىرى بارمىدىر ؟
 — بۇ ھەرلىرىنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئىسمىنى بىلىدىمۇ ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟

— مەككە (۲۹) ھەرلىرىنىڭ ئىسمىنى بىلىدىمۇ ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟

— ئۇششۇ ھەرلەر قرآندا بارمىدىر ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟
 — ھەر بىر تىلدا نىچە تۈرلۈك يېزىق بارمىدىر ؟

ص

مَقَطَّعَاتِ قُرْآنِيَهٗ

— قرآنده ئيسلری ئيله ئوقۇلا تۇرغان حرفلر قايسى سوره لرده درلر ؟

- بقره ، آل عمران ، اعراف ، يونس ، هود ، يوسف ، رعد ، ابراهيم ، حجر ،
- مریم ، طاه ، شعراء ، نمل ، قصص ، عنكبوت ، روم ، لقمان ، سجده ،
- ياسين ، صاد ، مؤمن ، فصلت ، شوری ، زخرف ، دخان ، جاثیه ، احقاف ،
- قاف و نون سوره لرنده درلر .

— ئوشبو (۲۹) سوره لرنگ باشلرنده ئولان حرفلر، نې رهوشچه ئوقۇلورلر ؟

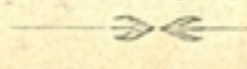
— ئوشبو رهوشچه ئوقۇلورلر :

اَلَمْ اَلَمْص اَلر اَلمر
 الف ، لام ، ميم . الف ، لام ، ميم ، صاد . الف ، لام ، ميم ، را . الف ، لام ، ميم ، را .

ك ه ي ع ص ط ه ط س م ط م س
 كاف ، ها ، يا ، عين ، صاد . طا ، ها . طا ، سين ، ميم . طا ، سين

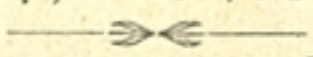
يس ص م م م ع س ق ق ن
 يا ، سين . صاد . حا ، ميم . حا ، ميم ، عين ، سين ، قاف . قاف . نون .

شاگردلره ئوشبو مقطعاتنى ئوقۇرغە ئۇيۇرتكەندە مدلى حرفلەر بىنى
 مد قىلنوب ئوقۇرغە ، مدسز حرفلەر بىنى مد قىلماچى ئوقۇرغە مەداكىلمەندىمك
 وه كوكللر بىنه حىفظ قىلدىر مق تېشىلدىر .

مخرج

- مخرج نە دېمىكىز؟ — ھەرڧلرنىڭ آوزىدىن چقا تۇرغان يېھىرلىرى دېمىكىز.
- يوقارىدا، مذكور يىكرىمى توغزى عربى ھەرڧلرنىڭ مخرجلىرى نىچەدەر؟ — ئوندىر. (*).
- نىلردەر؟ — آوز ئۇچى، بۇرۇن ئۇچى، تاماق تۇپى، نل تۇپى، نل ئورتاسى، نل ئۇچى، نش تۇپى، نش ئۇچى، نش آراسى، ئېرن آراسى.
- (۱) آوز ئۇچىدىن قايسى ھەرڧ چقار؟ — (لا، ما، با،) دېگەندە گېلىڧى چقار.
- (۲) بۇرۇن ئۇچىدىن قايسى ھەرڧ چقار؟ — (مىنكىم) دەگى نون كىبى غنەلې نون چقار.
- (۳) تاماق تۇپىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ا، ە، ح، خ، ع، غ،) ھەرڧلىرى چقار.
- بو ھەرڧلر نىندى ھەرڧلر دىيۇب آتالۇرلر؟ — تاماق و بوغاز ھەرڧلىرى دىيۇب آتالۇرلر.
- (۴) نل تۇپىدىن قايسى ھەرڧ چقار؟ — (ق) ھەرڧى چقار.
- (۵) نل ئورتاسىدىن قايسى ھەرڧ چقار؟ — (ك) ھەرڧى چقار.
- (۶) نل ئۇچىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ن، ل، ر، ي،) ھەرڧلىرى چقار.
- بو ھەرڧلر نل ئۇچىدىن نى رەوشچە چقارلر؟
- نلنىڭ ئۇچى آكقاوغە آزغنە تېسە، (ن) چقار، كوبرەك تېسە، (ل) چقار.
- آكقاوغە تېپىر تېمەس قالتراپ تۇرسە، (ر) چقار. آكقاوغە تېپىچى تېپىر تېمەس قالتراپ تۇرسە، (ى) چقار.
- (۷) نش ئۇچىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ث، ذ، ط،) ھەرڧلىرى چقار.
- (۸) نش تۇپىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ت، ط، د، ض،) ھەرڧلىرى چقارلر.
- (۹) نش آراسىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ج، ز، س، ش، ص،) ھەرڧلىرى چقار.
- (۱۰) ئېرن آراسىدىن قايسى ھەرڧلر چقار؟ — (ب، م، و، ف،) ھەرڧلىرى چقار.

(*) بو مخرجلىر تەقرىبىدۇر.

ئۇخشاش حرفلىرى.

1 - قايسى حرفلار بىر بىرىگە ئوخشاش ۋە ياقىندىرلار؟

— (ت-ط)، (س-ص)، (د-ذ)، (ظ-ظ)، (ك-ق)،

(ذ-ز)، (ث-س)، (ظ-ض)، (ح-خ)، (ع-غ).

حرفلارنى بىر بىرىگە بىر آرز ئوخشاش وياقندىرلار.

1 — (ت-ط) حرفلارنىڭ بىر بىرىدىن آيرىملىرى نىچكىر؟

(ت) نىڭ تاۋشى ئىچكە در. (ط) نىڭ تاۋشى يىۋاندر. (ت) ئىيتلىگەندە ئۇستىكى

تشلرنىڭ تۈبىنە تىلنىڭ ئۇچى آزرىق تىبە در. (ط) ئىيتلىگەندە كوبرەك تىبە در.

— نە كىيى سوزلردە بو حرفلارنىڭ آيرىملىرى بىك آچق و ظاهر در؟

— مىثلا، ئۇشبو سوزلردە:

تبع - طبع، ستر - سطر، سبت - سبط، مستور - مسطور.

2 — (س-ص) حرفلارنىڭ آيرىملىرى نىچكىر؟

— (س) ئىچكە، (ص) يىۋاندر. (س) ئىيتلىگەندە تىلنىڭ ئۇچى غنە سلكىدر.

(ص) ئىيتلىگەندە تىلنىڭ ئورناسى دە آزرىق سلكىدر.

— نە كىيى سوزلردە بو حرفلارنىڭ آيرىملىرى بىك ظاهر در؟ — مىثلا: ئۇشبو سوزلردە:

— سيفى - صيفى، سفر - صفر، نسب - نصب، سعبد - صعب.

3 — (د-ذ) حرفلارنىڭ آيرىملىرى نىچكىر؟

— (د) ئىچكە، (ذ) يىۋاندر. ئىيتلىگەندە تىلنىڭ ئۇچى غنە آلدغى تشلرنىڭ گنە

تۈبىنە تىبە در. (ذ) ئىيتلىگەندە تىلنىڭ يانلىرى دە يانداغى تشلرنىڭ تۈبىنە

تىبە در.

— نە كىيى سوزلردە بو حرفلارنىڭ آيرىملىرى بىك ظاهر در؟ — مىثلا ئۇشبو سوزلردە:

— در - سر، ضموس، عدل - عضل، بعد - بعض، حد - حذب.

(۴) (ذ - ظ) حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى نېچكىرى؟

-- (ذ) نېچكە، (ظ) يوقىدۇر. (ذ) ئېيتىلگەندە ئۇسكى نىشلىرىگە نىل آزاراق تېبەدۇر. (ظ) ئېيتىلگەندە كۆپرەك تېبەدۇر.

-- نەكىبى سۆزلەردە بو حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى بېك زامەردى؟ -- مىثلا ئۇشبو سۆزلەردە:

ذَفَرٌ - ظَفَرٌ، ذَلِيلٌ - ظَلِيلٌ، نَازِرٌ - نَازِرٌ، مَنذُورٌ - مَنظُورٌ

(۵) (ك - ق) حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى نېچكىرى؟

-- (ك) نېچكە، (ق) يوقىدۇر. (ك) ئېيتىلگەندە آكۋاغە تىلىك ئورناسى تېبەدۇر. (ق) ئېيتىلگەندە تىلىك تۇبى تېبەدۇر.

-- نەكىبى سۆزلەردە بو حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى بېك زامەردى؟ -- مىثلا ئۇشبو سۆزلەردە:

كَدْرٌ - قَدْرٌ، فَكْرٌ - فَكْرٌ، فَكْرٌ - فَكْرٌ، فَكْرٌ - فَكْرٌ، فَكْرٌ - فَكْرٌ

(۶) (ذ - ز) حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى نېچكىرى؟

-- (ذ) نىڭ تاوشى چىن تاوشى كېيى صاقاودۇر. (ز) نىڭ تاوشى بال قۇرتى تاوشى كېيى بېك آچقىدۇر. (ذ) ئېيتىلگەندە تىلىك ئۇچى ئېكىنىش آراسىدە قالادۇر. (ز) ئېيتىلگەندە نىشلىرى ياتىق بولادۇر.

-- نەكىبى سۆزلەردە بو حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى بېك زامەردى؟ -- مىثلا ئۇشبو سۆزلەردە:

ذِفْرٌ - زِفْرٌ، بَذْلٌ - بَذْلٌ، بَذِيٌّ - بَذِيٌّ، مَذْمُومٌ - مَذْمُومٌ

(۷) (ث - س) حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى نېچكىرى؟

-- (ث) نىڭ تاوشى صاقاودۇر (س) نىڭ تاوشى آچقىدۇر. (ث) ئېيتىلگەندە تىلىك ئۇچى نىشلىرىنىڭ آراسىدە قالادۇر. (س) ئېيتىلگەندە نىشلىرى ياتىق بولادۇر.

-- نەكىبى سۆزلەردە بو حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى بېك زامەردى؟ -- مىثلا ئۇشبو سۆزلەردە:

ثَمْرٌ - سَمْرٌ، نَثْرٌ - نَسْرٌ، لَبِثٌ - لَبِثٌ، ثَلْثٌ - سَلْسٌ

(۸) (ظ - ض) حروفلىرىنىڭ آيرىملىرى نېچكىرى؟

-- (ظ) ئېل، (ض) نىڭ آيرىملىرى بېك آچقىدۇر. چۈنكى (ظ) نىڭ تاوشى (ذ) تاوشىغا ئوخشەيدۇ، (ض) نىڭ تاوشى (د) تاوشىغا ئوخشەيدۇ. (ظ) گويى (ذ) نىڭ يوقىدۇر (ض) گويى (د) نىڭ يوقىدۇر.

ودخى (ظ) طاوشى آزغنه ئز لده گهن كېدەر . (ض) طاوشنده ئز لده مك
هيچ ئولماق تېيشلېدەر .

— نه كىي سوزلرده بو حرفلرنىڭ آيرمالي بىك ظاهردير ؟ — مثلا ئوشبو سوزلرده :

ظَهْرٌ - ضَهْرٌ ، حَظْرٌ - حَضْرٌ ، نَاطِرٌ - نَاضِرٌ ، حَظِيظٌ - حَضِيظٌ ❀

— ۸ (ح - خ) حرفلرنىڭ آيرمالي نېچكەر ؟

— (ح) يۇمۇشاق (خ) قاتېدەر : (خ) ئهيتلگنده طاماق هيچ غرلدامېدەر .

— (خ) ئهيتلگنده طاماق بر آزغنه غرلدايدەر .

— نه كىي سوزلرده بو حرفلرنىڭ آيرمالي بىك ظاهردير ؟ — مثلا ئوشبو سوزلرده :

حَلَقٌ - خَلَقٌ ، حَلِيْلٌ - خَلِيْلٌ ، حِمَارٌ - خِمَارٌ ، مَحْلُوقٌ - مَخْلُوقٌ ❀

— ۱۰ (ع - غ) حرفلرنىڭ آيرمالي نېچكەر ؟

— (ع) يۇمۇشاق . (غ) قاتېدەر . (ع) ئهيتلگنده طاماق هيچ غرلدامېدەر .

— (غ) ئهيتلگنده طاماق بر آزغنه غرلدايدەر .

— نه كىي سوزلرده بو حرفلرنىڭ آيرمالي بىك ظاهردير ؟ — مثلا ئوشبو سوزلرده :

عَيْنٌ - عَيْنٌ ، عَيْبٌ - عَيْبٌ ، بَعْلٌ - بَعْلٌ ، فَرَعٌ - فَرَعٌ ❀

— قرآن ئوقۇغانده بر حرف ئورنىنه ئىككىچى حرف ئهيتو ياكە بر حرفنى ئىككىچى بر حرفكە
ئوخشاتۇب ئوقو درست ئولۇرمى ؟

— هيچ درست نوگل ئولوغ گناهدەر . ھەر حرفنى ئوز مخرجندن چقارۇب
ئوز طاوشى ئېلە ئوقۇمق تېيشلېدەر .

ياز لغانچە ئوقۇلمى تۇرغان سوزلر .

ھەر سوز ۋە ھەر حرف يازلغانچە ئوقۇلۇرمى ؟

— آيتە ھەر بر سوز ۋە ھەر بر حرف يازلغانچە ئوقۇلۇرلر . شۇيلە ئېسەدە ،

عربچە يازلغان كېتابلرده يازلغانچە ئوقۇلمى تۇرغان سوزلرده واردر .

— يازلغانچە ئوقۇلمى تۇرغان سوزلر نېچە تۈرلېدېرلر ؟

— ۳) تۈرلېدەر . شۇيلەكى : (۱) ئايىسى سوزلرده يازلمقان بر حرف ، آرندرۇب

ئوقۇلۇر. (۲) قايسې سوزلرنىڭ بىر با ئېككى حرفى يازلغان بولسىدە ئوقۇلمېي قالۇر. (۳) قايسې سوزلردە بىر حرف ئورنىدە ئېككىچى بىر حرف ئوقۇلۇر.

يازلمىغان بىر حرف آرتىرۇپ ئوقۇلا تۇرغان سوزلر.

— نە كېي سوزلردە يازلمىغان بىر حرف آرتىرۇپ ئوقۇلۇر؟

(يسرا، عبدا، شهر، امر، خير، اجر) كېي ئېككى ئوستلې

ئېككى آستلې، ئېككى ئونۇرلې سوزلرنىڭ آخىرلىرىدە بىر سكونلې نون آرتىرۇپ ئوقۇلۇر.

— مىثلا مىنكور سوزلر نې رەوشچە ئوقۇلۇرلر؟

(يسرن، عبدين، شهرين، امرين، خيرين، اجرين)

دېيۇپ ئوقۇلۇرلر. — ئۇشبو يازلمىغان سكونلې نونلر نېچك دېيۇپ آتالۇرلر؟

— (تنوين) مەم (نون ساكن) دېيۇپ آتالۇرلر.

— وەدەخى نە كېي سوزلردە يازلمىغان بىر حرف آرتىرۇپ ئوقۇلۇر؟

— (ملك، الله، ذلك، هذا، هؤلاء، لكن، رحمن) كېي

سوزلردە يازلمىغان بىر حرف آرتىرۇپ ئوقۇلۇر.

— مىثلا ئۇشبو سوزلر نې رەوشچە ئوقۇلۇرلر؟

(مالك، الله، ذلك، هذا، هؤلاء، لكن، رحمان) دېيۇپ ئوقۇلۇرلر.

— ئۇشبو سوزلردە كېي يازلمىغان حرف نېندې حرف دېيۇپ آتالۇر؟

— (الف مقدره) دېيۇپ آتالۇر كېي (يازلمىغان حرف دېمكىدر).

— بىر سوزدە الف مقدره وارلغى نېندىن بلىنۇر؟

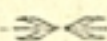
— شول سوزنىڭ بىر حرفىنىڭ ئۈستىغا علامتى (ا) رەوشىدە يازلغاندىن بلىنۇر.

مىثلا (ملك) رەوشىدە يازلغان سوز يازلغىچە (مملك) دېيۇپ ئوقۇلۇر.

(ملك) رەوشىدە يازلغان سوز (مالك) دېيۇپ ئوقۇلۇر.

— مثلاً مذکور سوزلر، نېي رېوشچە ئوقۇلۇرلر؟

— (عَبْدُ لِلّٰه، عَبِيدُ لِلّٰه) دېيۇب ئوقۇلۇرلر.

حرفلرې ئوقۇلمېي قالا تۇرغان سوزلر. (حرف ساقبېط).

— ئوقۇلمىي قالا تۇرغان حرفنىڭ ئوقۇلمايچق ئىدىكى نەدىن پىلنۇر؟

— گول حرفنىڭ ئۇستېي، آستېي، ئۇتۇرې ياكى سكونېي يازلماغان ئولۇر.

— يازلغان ئولسەدە ئوقۇلمىي قالا تۇرغان حرف نە دېيىلۇر؟

— حرف ساقبېط دېيۇلۇركېي، ئوقۇغاندە تۇشە تۇرغان حرف دېمكىر.

— مثلاً نە كېي سوزلردە يازلغان حرفلر ئوقۇلماسلر؟

— (أَمَنُوا، كَفَرُوا، فَسَجَدُوا، فَتَوَبُوا، قَالُوا، كَانُوا، خَلَوْا)

كېي سوزلردە آخىرلردە واودن صوڭ يازلغان الفلرې هېچ ئوقۇلماسلر

— ئۇشبو سوزلردە كېي كېي آخىردە واودن صوڭ ئوقۇلمىي تۇرغان الفلرې نېندى الف دېيۇب آتالۇرلر

— (جَمْعُ الْفِي) دېيۇب آتالۇر. (*)

— وەدەخى نە كېي سوزلردە يازلغان حرفلر ئوقۇلماسلر؟

— (بِالْغَيْبِ، وَبِالْآخِرَةِ، وَالْمَشْرِكَيْنِ، كَالْفَرَّاشِ، وَالْعَصْرِ

وَالنَّحْرِ، غَيْرِ الْمَغْضُوبِ، هُمُ الْمَفْحُونِ، لَيْلَةَ الْقَدْرِ

كېي سوزلردە كېي ئورتاداغى الفلرې ئېكى سوزنى بىرگە قوشلغاندە ئوقۇلماسلر

— ئۇشبو سوزلردە كېي كېي ئېكى سوز آراسىدە ئوقۇلمىي قالا تۇرغان الفلرې نېندى الف دېيۇب آتالۇرلر

— (وَصَلِ الْفِي) دېيۇب آتالۇرلر.

— وەدەخى نە كېي سوزلردە يازلغان حرفلر ئوقۇلماسلر؟

— (يَسْرًا، عِبْدًا، صَحْفًا، خَيْرًا، قَدْحًا، صَبْحًا، جَمْعًا، مَالًا)

كېي سوزلردە كېي آخىردە ئۇست تىنوبىندىن صوڭ يازلغان الفلرې ئوقۇلماسلر

(*) چوئىكە ئول الف لىق جىع سىغىلرېنىڭ آخىردە كە يازلماقەدەر.

ئۇشبو سوزلردە گى كىي ئوقۇلمى قالا تۇرغان فلر نىندى الف دىيۇب آنالۇر ؟

(تنوينِ الْفِي) دىيۇب آنالۇرلر .

ودەخى نە كىي سوزلردە يازلغان حرف ئوقۇلمى قالۇر ؟

(هدى ، فتى ، سدى ، مرعى) كىي آخىرلردە ئۇستلى تنوينلى بولۇب آخىرغى حرفلرې (ى) صورتدە يازلغان سوزلرنىڭ آخىرلرنىڭغى (ى) لرى ئوقۇلماسلر .

مثلا مذکور سوزلر نىچك ئوقۇلۇرلر ؟

(هدن ، فتن ، سدن ، مرعن) دىيۇب ئوقۇلۇرلر .

ودەخى نە كىي سوزلردە يازلغان حرفلر ئوقۇلماسلر ؟

(التبع ، الثمر ، الدخل ، الذهب ، الرصد ، الزبد ، السفر ، الشجر ، الصفر ، الضرر ، الطلب ، الظفر ، اللهب ، النسب) كىي سوزلرنىڭ لاملرى ھېچ ئوقۇلماسلر .

ئۇشبو لام نىندى لام دىيۇب آنالۇر ؟

(لام تشدېدېه) دىيۇب آنالۇر . چۈنكى بو لام ھەر وقت تشدېدېلې بر حرف آلدنكغنه ئوقۇلمى قالادر .

ئۇشبو سوزلرنىڭ اولينە ئىككىچى بر سوز قوشوب ئىيتلسە نە ئولۇر ؟

ئول وقتدە فلرېدە وصل الفى ئولۇب ئوقۇلمى قالۇر .

ئول وقتدە مذکور سوزلر نى روشچە ئوقۇلۇرلر ؟

(هو التبع ، هو الثمر ، هو الدخل ، هو الذهب ، هو الرصد ، هو الزبد ، هو السفر ، هو الشجر ، هو الصفر ، هو الضرر ، هو الطلب ، هو الظفر ، هو اللهب ، هو النسب) دىيۇب ئوقۇلۇرلر .

— نه كىي سوزلرده ئىككى الف ئوقۇلسا؟

— هَذَا الْبَلَدُ، مَا الْقَارِعَةُ، مَا الْحَطْمَةُ، هَذَا الْبَيْتُ، هَذَا الَّذِي

مَنْ ذَا الَّذِي، تَحْتَهَا الْأَنْجَارُ، فَتَلْنَا أَضْرِبُ، بِئْسَ الْأَسْمُ

كىي سوزلرنىڭ ئورتالرنىڭغى ئىككى الف ئىككىسى دە ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— نه كىي سوزلرده ئىككى الف وە بىر لام يا كە بىر يا وە بىر الف وە بىر لام ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— (أَهْدِنَا الصِّرَاطَ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِلَى النَّاسِ، عَلَى النَّاسِ

كىي سوزلرده .

— نه كىي سوزلرده بىر يا وە بىر الف ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— (فِي الْبَيْتِ، فِي الْأَرْضِ، أَصْحَى الْبَيْتِ) كىي سوزلرده .

— نه كىي سوزلرده بىر يا ، بىر الف وە بىر لام ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— (فِي الدَّارِ، فِي الصُّدُورِ، أَصْحَى الدَّارِ) كىي سوزلرده

— نه كىي سوزلرده بىر واو وە ئىككى الف ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— (قَالُوا اتَّخَذَ، قَالُوا ادْعُ، لَقُوا الَّذِينَ، أوتُوا الْكِتَابَ) كىي سوزلر

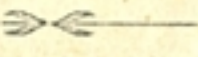
— نه كىي سوزلرده بىر واو ، ئىككى الف وە بىر لام ئوقۇلمى قالۇرلار؟

— (وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ، وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) كىي سوزلر

— وەدەخى نه كىي سوزلرده يازغان الف ئوقۇلمى قالۇر ؟

— (أَنَا، وَأَنَا، لَكِنَّا، مَائَةٌ، وَجَاهٍ) كىي سوزلر دە كىي:

— (أَنْ، وَأَنْ، لَكِنَّ، مِئَةٌ، وَجِي) دىيۇب ئوقۇلۇرلار .

حرفلری يازلغانچە ئوقۇلمې تۇرغان سوزلر .

— نەكىبى سوزلردە برحرف ئورنینه ئيكنچى برحرف ئوقۇلور؟

— (اللى، على، لىدى، متى، فتى، رمى، حتى، انى، شتى، صلى،

مولى، تعالى، موسى، عيسى، يحيى، مصطفى، مرتضى، مجتبى)

كې سوزلرنىڭ آخىرلرنده يا يازلسهده الفى ئولوب ئوقۇلور .

— مثلا مذکور سوزلر، نې روشده ئوقۇلورلر؟

— (اللا، علا، لدا، متا، فتا، رما، حتا، انا، شتا، صلا، مولا، تعالا،

موسا، عيسا، يحيى، مصطفى، مرتضا، مجتبا) دېيۇب ئوقۇلورلر .

— ئۇشبو سوزلردىگى كېبى الفى ئيتۇب ئوقۇلا تۇرغان يا؛ نيندى يا دېيۇب آتالور؟

— (ياى آلفيه) دېيۇب آتالور .

— ودهخى نە كېبى سوزلردە برحرف ئورنینه ئيكنچى برحرف ئوقۇلور؟

— (صلاوة، زكوة، ذكوة، حيوة، غدوة، ربوا) كېبى سوزلردە

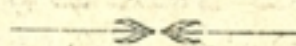
واو يازلغان ئولسهده، الفى ئولوب ئوقۇلور .

— مثلا مذکور سوزلر، نې روشده ئوقۇلور؟

— (صلاة، زكاة، ذكاة، حياة، غدة، ربا) دېيۇب ئوقۇلورلر .

— ئۇشبو سوزلردىگى كېبى الفى ئولوب ئوقۇلا تۇرغان واو، نيندى واو دېيۇب آتالور؟

— (واو الفيه) دېيۇب آتالور .

وَصَلِّ - قوشۇو .

- (وَصَلِّ) نە دېيىدۇ؟ — ئېكى ياكى ئۈچ سوزنى بىرگە قوشۇپ ئوقۇدېمىدۇ. (*).
- نېندى سوزنى قوشۇپ ئوقۇمۇق تېشىلى ئولۇر؟
- باشىدە ئوقۇلمى فاللاتۇرغان الفى بولغان سوزنى آلدنداغى سوزگە قوشۇپ كويا ئېكىنىنى بىر سوز كىي ئېتۇپ ئوقۇمۇق تېشىلى ئولۇر.
- قرآندە بىر سوزنىڭ قوشلۇپ ئوقۇلاچى نېدىن بلىنۇر؟
- باشىدەغى الفېنىڭ ئۈستى، آستى، ئوتۇرى ئولمادېغىدىن بلىنۇر.
- مثلاً نە كىي سوزلر وصل قىلىنۇپ ئوقۇلۇرلر؟

— (رَبِّ الْعَالَمِينَ)، (صِرَاطَ الَّذِينَ)، (غَيْرِ الْمَغْضُوبِ)،
 (هُمُ الْمَفْضُوحُونَ) كىي سوزلر وصل قىلىنۇپ ئوقۇلۇرلر.

- وصل قىلىنۇپ ئوقۇلغان سوزلرنىڭ آراسىدە نېچە حرف ئوقۇلمى قالۇر؟
- قايسى سوزلرنىڭ آراسىدە بىر حرف توشۇپ قالۇر، قايسىنىڭ ئېكى، قايسىنىڭ ئۈچ قايسىنىڭ دۈرۈپ حرف توشۇپ قالۇر كىي مېثاللرى (۱۶) نچى بېتىلدە كورلەش ئېدۇلر.
- نە كىي سوزلردە ئۈچ سوز بىرگە وصل قىلىنۇپ ئوقۇلۇرلر؟

— اهدنا الصراط المستقيم، وهذا البلد الامين، نار الله
 الموقدة، كمثل الذي استوقد، فاتقوا النار التي،
 هو التواب الرحيم * ذوالفضل العظيم *
 انت العزيز الحكيم * فهدى الله الذين * ذلك
 الفوز العظيم * فليؤد الذي اؤتمن * كىي سوزلردە

(* وصل قىلىنۇپ قوشۇپ ئوقۇ تۈركى تىلىدە: آشغ سۈيەگەندە بولادۇر. مثلاً: (قارات زورئىل قارا تورما كىرەكلى ئىش) دېگەن -وزار آشغ سۈيەگەندە: (قارات * زورئىل قارورمان كىرەكلىش) دېيۈپ -وردەنمەكەندە

نه كىي سوزلرده دورت يا بيش سوز برگه وصل قىلىنۇب ئوقۇرلر؟

(ان اللّٰذين اشتروا الكفر، اولئك الذين اشتروا الضلالة، فيعذبهم الله العذاب الاكبر، اولئك الذين اشتروا الحياة الدنيا) كىي سوزلرده.

وقف = طنش .

وقف نه دىمكىر؟ — ئوقۇغانده بر سوزده طوقتاب طن آلو دىمكىر .

قرآن ئوقۇغانده نىندى سوزلرده وقف قىلىنۇر؟

آخرينه وقف علامىتى قويلغان سوزلرده وقف قىلىنۇر .

وقف علامىتلىرى نىلردر؟ — ئۇشبولردر: (، ، ،)

آخرينه ئۇشبو علامىتلىر قويلماغان سوزلرده وقف قىلو درست ئولۇرمى ؟

وقف قىلناچق سوزگه قىلدەر صولو بىتەرلك بولغانده درست ئولماس .

ئىككىرده وقف قىلناچق سوزگه قىلدەر مولو يىتمىسلك ئولسه ، نى قىلىنۇر؟

قاي سوزده ئولسه، ده، بر سوز نى-تھام گھىتۇب بترۇب وقف قىلىنۇر .

بوندى وقف نى دىيۇب آنالۇر؟ — عذروقفى = ئېركىز وقف دىيۇب آنالۇر .

ئىركىز وقف قىلغاج نى قىلىنۇر ؟

شول سوزنك ئوزبىي هم آكا وصل قىلغان سوزلرنى يا كفادان ئوقۇب

باشلاب كېتلۇر . — مثلا سوره بقره نك باشنده

(الذّٰين يومنون بالغيب ويقيمون الصلوة

ومما رزقنهم ينفقون) آيتنده (ومما) كلمه سنده

ئىركىز وقف قىلىسه، قايسى سوزدن باشلانۇر ؟

- (ومما) كَلِمَةٌ سَبِيحَةٌ تُؤْتِيهِ بِحَشْرٍ مُّسْتَسِرٍّ .
- ئەگەردە (الصلاة) كَلِمَةٌ سَبِيحَةٌ ئىكەن، قايسى سۆزدىن باشلانۇر ؟
- (الصلاة) كَلِمَةٌ سَبِيحَةٌ (ويَقْبَهُونَ) كَلِمَةٌ سَبِيحَةٌ باشلانۇر .
- آخىرىنە (لا) قويلغان سۆزلەردە وقف قىلىنۇرمى ؟
- صولويپتەر لك بولغاندە وقف قىلىنماس . صولو يېتىمەسلك بولغاندە ئېرىكسىز وقف قىلىنۇر .
- آخىرىنە (لا) قويلغان بىر سۆزدە ئىرىكسىزوقف قىلىنغاندە شول سۆزنى ياڭغادان قايتارۇپ ئوقۇمۇق ئىيشلى ئولۇرمى ؟
- آيت نىڭ آخىرى نىدە بولغاندە تېپىش بولماس : (الحمد لله رب العالمين) كىبى .
- آيتلارنىڭ آخىرلىرى قاى سۆزلەردە ئولۇر ؟
- ئوشبو () وقف علامتى قويلغان سۆزدە ئولۇر .
- وقف قىلىنغان سۆزنىڭ آخىرى بىر آز ئوزگەرتلۇرمى ؟
- كىوب سۆزلەردە ئوزگەرتلۇر . قايسى سۆزلەردە گىنە ئوزگەرتلمەس .
- وقف قىلىنچى سۆزنىڭ آخىرىدە (ة) حرفى بولغاندە نىچك ئوزگەرتلۇر ؟
- شول (ة) حرفى (ه) گە آلاشتىراۇب سكونلى ئىتۇب ئوقۇلۇر :

غِشَاوَةٌ خَلِيفَةٌ خَاطِئَةٌ قِيَمَةٌ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ مَا الْقَارِعَةُ كىبى كى
 (غِشَاوَةٌ خَلِيفَةٌ خَاطِئَةٌ قِيَمَةٌ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ مَا الْقَارِعَةُ)
 دىيۇب ئوقۇلۇر .

- بونىڭ كىبى وقف لىرىنى وقف دىيۇب آنالۇرلار ؟
- (وقف هائى) دىيۇب آنالۇرلار .
- وقف قىلىنچى سۆزنىڭ آخىرىدە (آ) ئۇست تىوينى ئولدىقەدە نىچك ئوزگەرتلۇر ؟
- تىوين نونى الفگە آلاشتىرلۇر :

(يَسْرًا جَهْدًا تَوَابًا مَسْرُورًا بِصَبْرًا اَزْوَاجًا) كىبى كى

(يَسْرًا * جَمْعًا * تَوَابًا * مَسْرُورًا * بَصِيرًا * اَزْوَاجًا *)

دېيۈب ئوقۇلۇرلار.

بونىڭ كىيى و قىلر نىندى و قى دېيۈب آنالۇرلار؟

(وَقْفِ الْفَى) دېيۈب آنالۇرلار.

آخىرىدە توگھرىك (ة) دە، ئۇست تنوينى دە، بولماغان سوزلردە و قى قىلغاندە، ئوز گھىرتلۇرمى؟
آخىرلىرى سكونلى بولغانلىرى ئوز گھىرتلمەسلر:

(فَتْرَضَى * فَهَدَى * مَالَهَا * تَهْتَدُوا * عِبَادَى *)

جَنَّتَى * فَارْغَبَ * مَالَمْ يَعْـلَمْ *) كىيى .

آخىرلىرى سكونلى بولماغانلىرى ئۇستلى ئولسە لردە آستلى ئولسە لردە ،
ئۇتۇرلى ئولسە لردە، تنوينلى ئولسە لردە، تنوينسىز ئولسە لردە، ئوز گھىرتلۇب
سكونلى ئېتۇب ئوقۇلۇرلار: (*)

يَوْمِ الدِّينِ * نَسْتَعِينُ * يَنْفِقُونَ * لَخَبِيرٌ * مَاكُولٌ * كىيى كى

يَوْمِ الدِّينِ * نَسْتَعِينُ * يَنْفِقُونَ * لَخَبِيرٌ * مَاكُولٌ *)

دېيۈب ئوقۇلۇرلار.

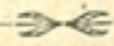
— بونىڭ كىيى و قىلر نىندى و قى دېيۈب آنالۇرلار؟

— (وَقْفِ سَكُونَى) دېيۈب آنالۇرلار.

— قرآن آيتلرندىن باشقە سوزلردە و قى قىلنۇرمى؟

— طرقتاب صولو آلاچق بولغان عربى سوزنىڭ ھەر بىر سېنى تېپىشلى
ئورنلرندە ئوز گھىرتۇب و قى قىلۇب ئىيتەك تېپىشلى ئولۇر.

(*) روم و اشمام حكملرى ئۇشبو رسالەنىڭ آخىرىدە الحاق ئىدىلە چىكىد.

سكته

- سكته نه دېمكىر؟ — بر سوزده وقف قىلغان كىي بر آز ملوقتامق دېمكىر.
- سكته قىلغانده صولو آلنورمى؟
- بوق، سكتنه ده صولو آلنماس، وقفده گنه صولو آلنور .
- وقفده گى كىي سكتنه قىلغان سوزنك آخرى ده بر آز ئوز گهرنلورمى؟
- وقفده ئوز گهرنلور لك بولغان سوزلرده ئوز گهرنلور .
- قرآند، نيچه بىرده سكتنه قىلمق تېيشلېدر؟
- دورت بىرده سكتنه قىلمق تېيشلېدر . (*)
- قايسى سوره وقايسى آيتلرده؟
- بر چىچىسى سوره كىفده (عوجا) دېگن سوزده دركى (عوجا- قىما) دېيۇب ئوقۇلور . ئېككىچىسى سوره (بس) ده (من مرفدنا) دېگن سوزده دركى (من مرفدنا- هذا) دېيۇب ئوقۇلور . ئۈچىنچىسى سوره قىامده (وقيل من) دېگن سوزده دركى (وقيل من- راق) دېيۇب ئوقۇلور . دورتنچىسى سوره (مطففين) ده (كلا بل) دېگن سوزده دركى (كلا بل- ران) دېيۇب ئوقۇلور .

سكون، حرکه، مد

- سكون نه دېمكىر؟
- بر حرف ئىعتىلگىنده ئېرنىك سلكىمې هم بۇرشمې طورووى دېمكىر .
- (ا، اب، ات) .. الخ كىي .
- يازوده سكونلى حرفنىك ئۈستىنه نىندى علامت قويلور؟
- ئۈشبو (ه) توگهرهك علامت قويلور .

(*) فى قرأۃ عاصم وروايۃ حفص .

حرکه نه دېمكىډر ؟

بر حرف ئېيتلگىڤدە ئېرنىڭ بر آز سلكنووي دېمكىډر . حرکه سەبەبلى
حرفنىڭ ناوشې دە بر آز ئوز گىرەدر .

عرب تلىدە نىچە تۇرلى حرکه وارد ؟

ئوچ تۇرلى حرکه ، اردركې (فَاخه ، كَسره ، ضمه) دېيۇب آنالورلى .
فاتحه - ئوست ، كسره - آست ، ضمه ئوتور دېمكىډرلىر .

حرکهلى حرفلىر نەلر كېيدر ؟

(س ، س ، س) كېيدر .

حرکهلى حرفنىڭ يازودە علامتى نېدر ؟

حرکهلى حرف ئوستلى ئولسە ، ئوستېنە بر كچكنە صزق قوبلور :

(س) كېى ، آستلى ئولسە ، آستېنە بر كچكنە صزق قوبلور :

(س) كېى ، ئوتورلى ئولسە ، ئوستېنە بر كچكنە واوقوبلور : (س) كېى .

ئوستلى حرف ئېيتلگىڤدە آوز ، نى حالە ئولور ؟

ئوستلى حرف ئېيتلگىڤدە آوز آچلۇب كېتۇب (آ) حرفنى ئېيتورگە
حاضر لىنور . (س) كېى .

آستلى حرف ئېيتلگىڤدە آوز ، نى حالە ئولور ؟

آستلى حرف ئېيتلگىڤدە نىل آستقې تىلرگە نېيۇب (ي) حرفنى
ئېيتورگە حاضر لىنور : (س) كېى .

ئوتورلى حرف ئېيتلگىڤدە آوز ، نى حالە ئولور ؟

ئوتورلى حرف ئېيتلگىڤدە ئېرنلىر بۇر شۇبرەك طورۇب (و) حرفنى
ئېيتورگە حاضر لىنور : (س) كېى .

تركيچە (ئز ، بز ، تش ، سز ، قش ، كر) دېگىن سوزلرنىڭ ئولگى حرفلىرى ئوتورلىيىمىز ؟
بوق ، ئول حرفلىر ئوتورلى توگل ، فقط قىلقل لېدرلىر . أمّا (ئوز ، بوز ،
ئوش ، سوز ، قوش ، كور) دېگىن سوزلرنىڭ ئولگى حرفلىرى ئوتورلىيىمىز .

- عربى سوزلردەگى ئۇتۇر طاوشى تىركى سوزلرنىڭ نىندى خرفىنىڭ طاوشىنە ئۇخشىدىر؟
 — (ئۆز، بۇز) دېگەن سوزلردەگى واۋئۇتۇر خرفلىرى طاوشىنە ئۇخشىدىر.
 — قرآندە ئۇتۇرلى خرفنى قىلغە ئىپلەگەن ئوقو درست ئولۇرمى؟ — درست ئولماس.
 — ئۇستلى خرفنى سوزۇبىراق ئىيتىلسە، قايسى خرف چىغار؟

— (آ) خرفى چىغار: (س) كىبى كېي سوزلسە، (سا) ئولۇر.

— آستلى خرفنى سوزۇبىراق ئىيتىلسە قايسى خرف چىغار؟

— (ى) خرفى چىغار: (س) كىبى كېي سوزلسە، (سى) ئولۇر.

— ئۇتۇرلى خرفنى سوزۇبىراق ئىيتىلسە، قايسى خرف چىغار؟

— (و) خرفى چىغار: (س) كىبى كېي سوزلسە، (سو) ئولۇر.

— مەنە دېمىكىر؟ — خركىلى خرفنى سوزۇب ئىيتىدۇ دېمىكىر.

— مەنە قىلىنغان خرفلەر نە كىبىدىر؟ — (سا، سى، سو) كىبىدىر.

— ئۇستلى خرفنىڭ مەنى نىندى مەنە دېيۇب آتالۇر؟

— (الف مەنى) دېيۇب آتالۇر. چۈنكى آندىن ھەر وقت الف طاوشى چىغار.

مثلا (سا) كىبى كېي (س آ) دېمەك كىبىدىر.

— آستلى خرفنىڭ مەنى نىندى مەنە دېيۇب آتالۇر؟

— (بامەنى) دېيۇب آتالۇر. چۈنكى آندىن ھەر وقت با طاوشى چىغار. مثلا

(سى) كىبى كېي (س ى) دېمەك كىبىدىر.

— ئۇتۇرلى خرفنىڭ مەنى نىندى مەنە دېيۇب آتالۇر؟

— (واو مەنى) دېيۇب آتالۇر. چۈنكى آندىن ھەر وقت واو طاوشى چىغار.

مثلا (سو) كىبى كېي (س و) دېمەك كىبىدىر.

— مەنى خرفلردىن صوك چىغا تۇرغان خرفلەر نىندى خرف دېيۇب آتالۇرلر؟

— (خرف مەنە) دېيۇب آتالۇرلر.

— (خرف مەنە) نىچەدر؟ — ئۇچىدىر. — نىلردر؟

— بوقاردە مەلوم ئولدىغىچە ئۇچىدىر كېي (الف، با، واو) در.

- ئۇشبو ئۈچ حرف قاي وقتدەغە (حرف مد) ئولۇرلر ؟
 — سكونلى بولغاندەغە حرف مد ئولۇرلر .
 — ئۇشبو حرف مدلرنىڭ آدلارندەغى حرفلرى نىندى حرىكلى ئولمىق تىپلىنر ؟
 — الف نىڭ آلدى ئوستلى ئولمىق ، ياننىڭ آلدې آسنلى ئولمىق ، وادنىڭ آلدې ئوتۇرلې ئولمىق تىپلىنر .
 — ئۇشبو حرف مدلرنىڭ سكون علامىلىرى ئوستلرېنە يازلۇرمى ؟
 — يازلماس : (سا، سى، سو) كىبى كى (سأ، سى، سو) دىيۇب يازلماسلر .
 — ئۇشبو حرف مدلرنىڭ آدلارندەغى حرفلرنىڭ حرىكلىرى نىچك يازلۇرلر ؟
 — ئوست و آستلرى (—) رەوشندە بويىچە ئېتۇب يازلۇرلر .
 — ئوتۇرى (—) رەوشندە بووان ئېتۇب يازلۇر .

مد قصير و مد طويل

- مد نىچە تۇرلېنر ؟ — ئېكى تۇرلېنر : بىر نچېسى (مد قصير) يەنى فسقامددر .
 — ئېكىنچىسى (مد طويل) يەنى ئوزون مددر .
 — بىر حرىكلى حرف ، نى قەدەر سوزلسە ، مد قصير حاصل ئولۇر ؟
 — يارتى ئانىه (سكوندا) قەدەر سوزلسە مد قصير حاصل ئولۇر :
 (سا، سى، سو) كىبى .
 — نى قەدەر سوزلسە ، مد طويل حاصل ئولۇر ؟
 — ئېكى ئانىه قەدەر سوزلسە ، مد طويل حاصل ئولۇر : (سأ، سى، سو) كىبى .
 — يازودە مد طويلنىڭ علامىتى نىدر ؟
 — (~) ئۇشبو كىكرى صر قدر كى ھەر زمان مد قبلنا چق ھرفنىڭ ئوستېنە قويلاددر .
 — حرف مدلر قاي وقتدە ، مد طويل ئىلە مد قىلنۇرلر ؟
 — (سبب مد) كە يەنى مدنىڭ سەببېنە ئۇچراسە ، مد قىلنۇرلر .

— (سبب مد) نیچەدر؟ — سبب مد ئۇچدر كېي : ھمزە، تَشْدِيد، سكوندر

— ھمزەگە ئۇچراغان مد، نى دىيۇب آنالۇر؟

— (ھمزە مدى) دىيۇب آنالۇر: (سَاءَ، سَيَّءٌ، سُوءٌ) كېي .

— تَشْدِيدكە ئۇچراغان مد، نى دىيۇب آنالۇر؟

— (تَشْدِيد مدى) دىيۇب آنالۇر: (دَابَّةٌ، كَافَةٌ، ضَالًّا، مَدَامَتِنِ) كېي

— سكونگە ئۇچراغان مد، نى دىيۇب آنالۇر؟

— (سكون مدى) دىيۇب آنالۇر: (الآنَ) الفندەگى وه (الْمَ) نَكْ لا وه مېمندەگى مدلر كېي .

مد متصل وند منفصل

— ھمزە مدى نیچە تۇرلىدر؟

— ئېكې تۇرلىدر كېي بېسى مد متصل، ئېكېچېسى مد منفصلدر .

— مد متصل نە دېمكىر؟

— طوناش ھمزە مدى دېمكىر كېي آنك ھمزەسى مد قېلىنغان سوزنك ئوزندە ئولۇر

(سَاءَ، سَيَّءٌ، سُوءٌ، سَوَاءٌ، أَضَاءَتْ، شَاءَ، جَاءَ، بِنَاءٌ، مَاءٌ)

شَهْدَاءٌ، هَوْلَاءٌ، أَوْلِيَاءٌ، إِسْرَائِيلَ، عَائِلًا، جِنْفَاءٌ، يِرَاؤُنَ

كېي . — مد منفصل نە دېمكىر؟

— آيرم ھمزە مد دېمكىر كېي آنك ھمزەسى مد قېلىنغان سوزنك ئوزندە

ئولماس، بېلكې ئوزندەن صوئفى بېرسورنك باشندە ئولۇر:

(بِمَا أَنْزَلَ، الَّذِي أَنْقَضَ، فِي أَحْسَنِ، كَلَّا إِنْ، إنا انزلناه،
 وَمَا أَمْرُوا، إنا أعطيناك، لا أعبد، ولا أنتم،
 مَا أَعْبُد، يدا أبي، مَا أَغْنِي، ياءِ يها) كبي .

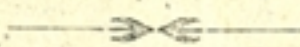
— مد متصل ثيله مد منفصل نك بازوده آيزمالي نيدر ؟

— مد متصل نك همزهسى كويستچه (ع) ره وشنده يازلمش ئولور : (ساء) كبي .

— مد منفصل نك همزهسى كويستچه (ا) ره وشنده يازلمش ئولور : (بما أنزل) كبي .

— (بِهَ الْا، مِنْ عِلْمِهِ الْا، عِنْدَهُ الْا) كبي سوزلرده مد منفصل وارميدر ؟

— واردر، گرچه حرف مدلري يازلماغان ياي مقدره هم واو مقدره ئولسه ده مد قبلنادر .

مد حرفي ومد وقفي .

(مد لازم ومد عارض)

— سكون مدي نيچه تورييدر ؟

— ئبكي تورييدر : برسي (مد حرفي)، ئبكنچيسى (مد وقفي در) .

— مد حرفي قايد، ئولور ؟ — قرآنده سوره باشلارندهغى حرف ئبسلر بنك

ئورتاسنده حرف مد ئولانلرنده وهدهغى (اَلان) كبي سوزلرده ئولور .

(اَلَمْ) نك (لام) ايله (ميم) نده (اَلَمْص) نك (لام) (ميم)، و (صاد) نده،

(اَلر) نك (لام) نده، (اَلْمَر) نك (لام) ايله (ميم) نده، (كَهَيْعَص) نك

(كاف) ايله (صاد) نده، (طَسَم) نك (سين) ايله (ميم) نده (طَس) نك

(سین) نده (یس) نك (سین) نده (س) ده، (هم) نك (میم) نده (عسق) نك

(سین) ایله (فای) نده، (ق) ده، (ن) ده ئولان مدلر کبی .

— (الم) نك الفنده مد وارمیدر؟ — 'بوق الف ده مد هیچ یوقدر .

— 'را، 'ها، 'طا، 'حا، حرفلنده مد وارمیدر؟

— مد قصبه گنه واردر . مد طویل یوقدر . چونکی آنلرنك هیچ برنده حرف مد

سبب مدکه ئوچراماشدر .

— مد وقفی قاید، ئولور؟

— وقفی قیلنغان سوز نك آخرغی حرفندن اول حرف مد ئولدقده ئولور .

مثلا ئوشبو سوزلرده گی مدار کبی: **يَوْمِ الدِّينِ** * **نِسْتَعِينُ**

يَنْفِقُونَ * **يُوقِنُونَ** * **هَمَّ الْمَفْجُونَ** * **أَحْسَنَ تَقْوِيمٍ**

غَيْرِ مَمْنُونٍ * **بِالدِّينِ** * **لَكَنُودٍ** * **لَشَهِيدٍ** * **لَشَهِيدٍ**

فِي الصُّدُورِ * **لِخَبِيرٍ** * **تَعْلَمُونَ** * **عَنِ النَّعِيمِ**

مَا كُولٍ * **وَلِيِّ دِينٍ** * **وَالنَّاسِ** * **عَظِيمٍ** * **قَدِيرٍ**

— مد وقفی نك ئوستینه مد علامتی قوبلورمی؟ — 'بوق، قوبلماس .

مَدَلِين

— مدلين نينى مى مددر ؟

— ئوستلى حرفدىن صوڭ سكونلى (با) ياكى سكونلى (واو) ئولوب آنلردن
صوڭقى حرف (وقف سببلى) سكون ئېل، ئوقۇلغاندە بولا تۇرغان مددر .

— قرآندە قايسى سوزلردە مدلين وارد ؟

— (وَالصَّيْفِ * مِنْ خَوْفٍ * وَلَا نَوْمٍ * عَلَيْهِ * مِنْ

شَيْءٍ * حَذَرَ الْمَوْتِ *) كى سوزلردە . وە دەخى

(كَهَيْعَصَ ، عَسَق) آيتلارنىڭ (عين) لرنىڭدە مدلين وارد .

نُونِ سَاكِنٍ وَتَنوينٍ

— نون ساكن نە دىكىر ؟ — سكونلى نون دېمىكىر كې (ان، آن، من، من) كەلپمە لرنىدە كى نونلر كېدەر .

— تنوين نە دىكىر ؟ — يازلماغان نون ساكن دېمىكىر كې (أمرًا، أمر، أمر) كەلپمە لرنىدە كى نون ساكنلر كېدەر .

— مذکور سوزلر نىچك ئوقۇلۇرلر ؟

(أمرن ، أمرن ، أمرن) دېيۇب ئوقۇلۇرلر .

— قرآندە نون ساكنلر نىچە تۇرلر ئيتۇب ئوقۇلۇرلر ؟

— دورت تۇرلر ئيتۇب ئوقۇلۇرلر كې هر بر تۇرلېسى بر حكيم سانالۇر .

- نون ساكن نك حكملرى ، نى سبب ئېلە ئوز گەرەدر؟
- ئوز ندىن صوگفى حرفكە فاراب ئوز گەرەدر . شوپلە كې قرآندە نون ساكن قابو حرفكە ئوچراسەدە دورت حكمنك برسې بولمې قالمېدر .
- ئول حكملر نيلردر ؟

— بر نچىسى اخفا ، ئېكئچىسى اظهار ، ئوچنچىسى ادغام ، دورتنچىسى اقلاب در .

اخفا

— اخفا نە دېمكدر ؟

- نون ساكننى ، تلنې آ كفاوغە نېيرمېچى غنە (*) ئېلە ئىيتو دېمكدر . (**)
- اخفا قېلنغان نون ساكننك طاوشى آچق نون طاوشېنەدە ئوخشاماس ، (ك) حرفى يعنى صا كغراو كاف طاوشېنەدە ئوخشاماس ، بلكە بونلرنك ئېكى آراسنك ئولور . وەخى ئول نوننى ئىيتكاندە تلنك توبى دە ، ئورتاسې دە ، ئوچې دە آ كفاوغە تېمېچى ، آوز ئوچراغان حرفنى ئىيتورگە حاضر لىھنك تېيشلېدر .
- نون ساكننى قايسى حرفلرگە ئوچراسە ، اخفا قېلنور ؟
- ئوشبو ئون بېش حرفنك قايسېنە غنە ئوچراسەدە ، اخفا قېلنور : (ت ، ث ، ج ، د ، ذ ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ف ، ق ، ك)
- ئوشبو حرفلر ، نى رە وشچە كوئلگە حفظ قېلنورلر ؟
- ئوشبورە وشچە : (تا ، ثا ، جيم ، دال ، ذال ، زا ، سېن ، شېن ، صاد ، ضاد ، طا ، ظا ، فاف ، قاف ، كاف)
- ئوشبو ئون بېش حرف نىندى حرفلر دىيۇب . آتالورلر ؟
- اخفا حرفلرى دىيۇب آتالورلر .
- قرآندە بر سوز ئچندە اخفا قېلنغان نون ساكنلر نە كېي سوزلردەدر ؟
- مثلا ئوشبونك كېي سوزلردەدر :

(*) غە دىمك طاوشنك بورندىن چىغوى دېمكدر . (**) قال الينى : وحقية الاخفاء ان تذهب ذات النون من اللفظ مع بقاء صفة اللفظة على القارى .

يَنْتَهُونَ، انْثَى، فَانْجِينَاكُمْ، عِنْدَهُمْ، يَنْذِرُونَ،
 يَنْزِفُونَ، يَنْسَلُونَ، مَنْشُورٌ، يَنْصُرُونَ، مَنْضُودٌ،
 يَنْطِقُونَ، يَنْظُرُونَ، يَنْفِقُونَ، يَنْقُذُونَ،
 يَنْكُرُونَ، أَنْتَ، أَنْتُمْ، مِنْكَ، مِنْكُمْ، عَنْكَ،
 عَنْكُمْ، عِنْدَهُ، يَنْفَعُ، أَنْفُسَكُمْ، مِنْزِلِينَ ﴿٤٠﴾

— سوزنىڭ آخرىدا، اخفا قىلغان نون ساكن نە كىبى سوزلردە ئولۇر؟

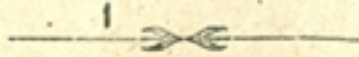
— مىثلا ئوشبونىڭ كىبى سوزلردە ئولۇر:

(مِنْ تَرَابٍ، مِنْ ثِقَابٍ، مِنْ جَوْعٍ، مِنْ دُونِهِ،
 مِنْ ذَكَرٍ، عَنِ سَبِيلِهِ، مِنْ شَرٍّ، مِنْ صَدَقَةٍ،
 مِنْ ضَلٍّ، مِنْ فِرْعَوْنَ، مِنْ قَبْلِكَ، وَمِنْ كَانٍ ﴿٤١﴾)

— اخفا قىلىنىش تەوينلر نە كىبى سوزلردە ئولۇرلر:

— مىثلا ئوشبونىڭ كىبى سوزلردە ئولۇرلر:

قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٤٢﴾ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٤٣﴾ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٤٤﴾
 وَكَأْسًا دُهَاقًا ﴿٤٥﴾ فَاعِلٌ ذَلِكَ ﴿٤٦﴾ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٧﴾
 قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٤٨﴾ عَذَابًا شَدِيدًا ﴿٤٩﴾ عَمَلًا صَالِحًا ﴿٥٠﴾
 مَسْفَرَةً ضَاحِكَةً ﴿٥١﴾ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٥٢﴾ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٣﴾
 مُخْتَلًا فَخُورًا ﴿٥٤﴾ ثَمَنًا قَلِيلًا ﴿٥٥﴾ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿٥٦﴾

اظهار.

— اظهار نه دېمكىر؟ — نون ساكننى غنه دن باشقا آجق ئېيتوب تىلك

ئوچېنى آكقاوغه تېرئوب ئهيتو دېمكىر.

— نون ساكن قايىسى حرفلرگه ئوچراسه، اظهار قىلىنور؟ — ئوشبو آلتى طاماق حرفلر بىلك

قايوسېنه غنه ئوچراسه ده، اظهار قىلىنور: (ا، ه، ح، خ، ع، غ، ق)

— ئوشبو حرفلر نىندى حرف دىيوب آتالورلر؟

— اظهار حرفلرى دىيوب آتالورلر.

— بىر سوزلك ئچند، اظهار قىلىنغان نون ساكنلر قرآند، نه كىبى سوزلرد، ئولورلر؟

— مثلا ئوشبو سوزلر كىبىلرد، ئولورلر:

وَيَنْبُؤْنَ، وَيَنْهَوْنَ، وَتَنْحِتُونَ، الْمَنْخَنِقَةَ،

أَنْحَيْتَ، فَسَيَنْغَضُونَ مِنْهُ، مِنْهُمْ، مِنْهَا، مِنْهِنَّ،

عَنْهُ، عَنْهُمْ، عَنْهَا، عَنْهِنَّ، يَنْعَقُ، يَنْهَى *

— سوزلك آخرد، اظهار قىلىنغان نون ساكنلر نه كىبى سوزلرد، ئولورلر؟

— مثلا ئوشبونك كىبى سوزلرد، ئولورلر:

مِنْ أَحَدٍ، وَإِنْ هُمْ، مِنْ حَيْثُ، مِنْ خَوْفٍ،

مِنْ عَلَقٍ، مِنْ غَيْرِ *

— اظهار قىلىنغان تنوينلر نه كىبى سوزلرد، ئولورلر:

— مثلا ئوشبونك كىبى سوزلرد، ئولورلر:

كُفُّوا أَحَدٌ * مُحْكَمَاتُ هُنَّ * عَزِيزٌ حَكِيمٌ *

عَلَيْهِ خَبِيرًا * شَاكِرٌ عَلِيمٌ * عَفُورًا غُفُورًا *

ادغام

- ادغام نە دېمىكىر؟ — نون ساكنى ئۇچراغان حرفكە
- آلاشتۇرۇپ شول حرف ئېلە ئىشەپدەلەندىرۈپ دېمىكىر .
- نون ساكن قايسى حرفلەرگە ئۇچراسە، ادغام قىلىنۇر؟
- ئۇشبو آلتى حرفلەر نىڭ قايسېنە غنە ئۇچراسەدە، ادغام قىلىنۇر:
- (م، ن، و، ي، ل، ر) — ئۇشبو حرفلەر نىندى حرف دېيۇپ آتالۇرلر؟
- ادغام حرفلرى دېيۇپ آتالۇرلر .
- ئۇشبو آلتى حرفنىڭ ھەر بىرىنىڭ ادغاملىرى بىر تۈرلەمى ياكە آرالىرىدە، بىر آزايرىمالرى ھارمى؟
- واردىر. اۆلگى دورت (مَنَوِي) حرفلر بىنڭ ادغاملىرى غنە لې ئولۇرلر . (*)
- صوڭقى ئېكى (لر) حرفلر بىنڭ ادغاملىرى غنە سز ئولۇرلر .
- نون ساكن بىر سوزنىڭ ئورتاسىدە ادغام قىلىنۇرمى؟
- يوق سوزنىڭ ئورتاسىدە ادغام قىلىنماس مىلا :
- (دَنِيَا، بَنِيَان، صِنَوَان، قِنَوَان، عِنَوَان) كى سوزلردە
- اظھار قىلىنۇپ ئوقۇلۇر .
- سوزنىڭ آخىرىدە ادغام قىلىنغان نون ساكنلر، نە كى سوزلردە ئولۇرلر ؟
- مىلا ئۇشبو سوزلر كېلردە ئولۇرلر :
- مِن مَسَدٍ ، لَنْ نُوْمِنَ ، مِنْ وَلِيٍّ ، وَمَنْ يَعْمَلْ ،
- وَمَنْ لِيْمَ ، مِنْ رَبِّهِمْ ﴿۵﴾

(*) رَاو اِلله ياننىڭ ادغامدە سلف قراغە قىياماشلر بىن غنە آتلىرىك غنە-نى آزران قىياماشلر .
 (مِن وَلِيٍّ ، وَمَنْ يَعْمَلْ) كى سوزلردە ئىككى غنە قىيۇپ قىيۇپ كىلام انەنىك جىمىتى كىيىرمەك اولادىر .
 قراءت قرآن

— ئۇشبۇ سوزلر ادغام ئيله نېچك ئوقۇلۇرلر ؟

مِيسِدْ، لَنْوَمِنْ، مَوْلِي، وَمِيعْمِلْ، وَمَلَمْ، مِرْبِهْمْ
 دېيۇب ئوقۇلۇرلر .

— ادغام قىلنغان تئويىنلر نە كىي سوزلردە ئولۇرلر ؟

— مثلا ئۇشبۇ سوزلر كىيلردە ئولۇرلر :

هَدَى مِنْ، شَيْأَنْكَرًا، اَلْهَ وَاحِدٌ، خَيْرًا يِرَهُ،
 هَدَى لِّلْمُتَّقِيْنَ، غَفُورٌ رَّحِيْمٌ

— ئۇشبۇ سوزلر ادغام ئيله نېچك ئوقۇلۇرلر ؟

هَدَمِنْ، شَيْئَنْكَرًا، اَلْهُوَاحِدُ، خَيْرِيِرَهُ،
 هَدَلِّلْمُتَّقِيْنَ، غَفُورٌ رَّحِيْمٌ

— تركى سوزلردە ادغام ئولۇرمى ؟ — قايسى سوزلردە ئولۇر مثلا :

— (خان مسجدى بىن واردم ، بىن يازدم ، سىن لائىقسك بىن راضىبىم) كىي
 سوزلر آشغچ ئىيتلگىندە : (خام مسجدى ، بوو واردم ، بىيىازدم ، سىللا ئىقسك ،
 بىر راضىبىم) دېيۇب ادغام ئىل سۇيلىقنۇرلر .

اَقْلَابُ

— اقلاب نە دىيىكىر ؟ — نون ساكننى مېم ئىتتوب غنە ئىل، ئوقو دېمكىر .

— نون ساكن قايسى حرفكە ئۇچراسە ، اقلاب قىلنۇر ؟ — (ب) حرفىنە ئۇچراسە ، اقلاب قىلنۇر .

— سوزنك ئورناسىدە اقلاب قىلنغان نون ساكن نە كىي سوزلردە ئولۇر ؟

— (اَنْبِئُوْنِي، اَنْبِئُهُمْ، اَنْبِئَاهُمْ، اَنْبِيَاءٌ، تَنْبِيتْ

وَانْبِيتْهَا، لِيَنْبِذَنَّ، سَنْبِلَةٌ) كىي سوزلردە ئولۇر .

— ئۇشبو سوزلر افلاب ئيله نېچك ئوقۇلۇرلر؟

— اَمْبِئُونِي، اَمْبِئُهُم، اَمْبِئَاءَهُمْ، اَمْبِئَاءٌ، تَمْبِيتٌ
وَامْبِئْتَهَا، لِيَمْبِئِن، سَمْبِئَلَةٌ * دېيۇب ئوقۇلۇرلر.

— سوزنك آخريده افلاب قىلنغان نون ساكن نه كىبى سوزلرده ئولۇر؟

— (مِن بَعْدِ، مِّن بَعْدِهِ، مِّن بَقْلِهَا) كىبى سوزلرده ئولۇر.

— ئۇشبو سوزلر افلاب ئيله نېچك ئوقۇلۇرلر؟

— (مِم بَعْدِ، مِم بَعْدِهِ، مِم بَقْلِهَا) دېيۇب ئوقۇلۇرلر.

— افلاب قىلنغان تنوينلر نه كىبى سوزلرده ئولۇرلر؟

— بِصَبْرٍ بِالْعِبَادِ * رَوْفٍ بِالْعِبَادِ * عَلِيمٌ

بِالْمُتَّقِينَ * سَمِيعًا بِصَبْرًا * قَوْلًا بَلِيغًا *

ضَلَالًا بَعِيدًا * شِقَاقٍ بَعِيدٍ * كىبى سوزلرده ئولۇرلر.

— تركى سوزلرده افلاب ئولۇرمى؟ — (ئون بر، ئون بېش، مېن باردم)

كىبى سوزلرده آشغچ ئېيىلگىندە گاھا ئولۇر.

تَكْسِيرِ تَنْوِينِ

— تكسير تنوين نه دېكىلر؟ — تنويننى آستلى قىلو دېمكىلر.

— قايسى حرفلرگه ئۇچراغانده تنويننى تكسير قىلنادر؟ — قايسى حرف بولسده

سكونلى ياتشيدىلى بر حرفكه ئۇچراب وصل قىلنغان تنوين، تكسير قىلنادر.

— مثلاً نه كىبى سوزلردە، تەوېن تەكسىر قىلىنمىشە؟

— (خَيْرًا الْوَصِيَّةُ)، (أَحَدٌ اللَّهُ)، (مَحْمُودًا الْوَسِيلَةَ)،

(مَحْمُودًا النَّبِيَّ) كىبى سوزلرنىڭ ھەر بىرىدە تەكسىر قىلىنمىشە.

— ئۇشۇب سوزلرنىڭ ئوقۇلۇشى؟ — (خَيْرِنِ الْوَصِيَّةِ)، (أَحَدِنِ لَأَهٍ)،

(مَحْمُودِنِ الْوَسِيلَةَ)، (مَحْمُودِنِ النَّبِيِّ) دىيۈپ ئوقۇلۇشى.

ادغام مثلين.

— بىر سكونلى ھەرف ئوزىنىڭ ئوخشاشىنە ئۇچراسە، نى قىلىنۇر؟

— ئېكى ھەرفنى بىرگە قوشۇپ تەشەببۇ قىلىنۇر.

— بوندى تەشەببۇ نە دىيۈپ آتالۇر؟ — (ادغام مثلين) دىيۈپ آتالۇر.

— ادغام مثلين قرآندە، نە كىبى سوزلردە ئولۇر؟

— (فَمَارَ بَحْتِ تِجَارَتِهِمْ) كىبى دە كىبى (فَمَارَ بَحْتِ تِجَارَتِهِمْ) دىيۈپ ئوقۇلۇر.

وہ دە ھى (أَنْ أَضْرِبَ بِعَصَاكَ) = (أَنْ أَضْرِبَ بِعَصَاكَ)

(أَوْوَاوْ نَصْرُوا) = (أَوْوَاوْ نَصْرُوا)؛

(عَصَوَا وَكَانُوا) = (عَصَوَا وَكَانُوا) كىبى.

— مېم ھەرفىدە، ادغام مثلين بولغاندە، نېچك ئوقۇلۇر؟ — غنە ئېل، ئوقۇلۇر:

(أَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ) = (أَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ) «

(غَلِيهِمْ مَوْصِدَةً) = (غَلِيهِمْ مَوْصِدَةً) «

(فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ) = (فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ) « «

(فِي يَوْمٍ) و (قَالُوا وَهُمْ) كى سوزلرده ادغام قىلۇپ (فَيَوْمٍ) و (قَالُوا وَهُمْ)

دییۇب ئوقۇ دوست ئولۇرمى؟

وق، درست ئولماس: مد حرفلىرى ئېله ادغام مثلین قېلىنماس.

ادغام متقاربین

برسكونلى حرف ئوزینه ياقىراق ئىككىچى بر حرفكه ئۇچراسه نى قىلىنۇر؟

ئولگى حرفنى صوگھېسېنه آلاشتىرۇپ ادغام وە تشدید قېلىنۇر .

بو كى تشدید نه دییۇب آنالۇر؟ (ادغام متقاربین) دییۇب آنالۇر .

ادغام متقاربین قابىسى حرفلرده ئولۇر؟

(ت ، د ، ط) و (ث ، ذ ، ظ) و (ق ، ك) و (ب ، م) و (ل ، ر) حرفلرنده ئولۇر .

ادغام متقاربین قرآنده نه كى سوزلرده و رادر؟ — مثلا ئۇشبو سوزلر كىبىلرده و رادر:

(اَثَقَلْتُمْ دَعَا اللّٰهِ) كى كى (اَثَقَلْتُمْ دَعَا اللّٰهِ) دییۇب ئوقۇلۇر .

و ده خې (ما عبدتم) = (ما عبدتم) « « « «

(لَعْنُ بَسَطْتَ) = (لَعْنُ بَسَطْتَ) (طاذه اطاقى قالماسون)

(وَقَالَتْ طَائِفَةٌ) = (وَقَالَتْ طَائِفَةٌ) « «

(يَلْهَثُ ذَلِكُ) = (يَلْهَثُ ذَلِكُ) « « « «

(اِذْ ظَلَمُوا) = (اِذْ ظَلَمُوا) « « « «

(الْمَ نَخْلُقُكُمْ) = (الْمَ نَخْلُكُم) «
 (يَابُنِي ارْكَبْ مَعَنَا) = (يَابُنِي ارْكَبْنَا) «
 (قُرْبٍ) = (قُرْبٍ) « (بَلْ رَفَعَهُ) = (بَرْفَعَهُ) (*)

غەلى تشدیدی

— تشدیلى حرفلارنىڭ قايسىلىرى غەلى ئېلە وقايسىلىرى غەسىز ئېتۇب ئوقۇلۇر؟
 — تشدېلى (م) وە تشدېلى (ن) غەلى ئېلە ئوقۇلۇرلار. بونلردن باشقا
 تشدېلى حرفلەر قايسى غەسىز ئېتۇب ئوقۇلۇرلار.
 — نە كېى سوزلردە غەلى تشدېلى واردر؟

— مىثلا: (أَمَّا، تَمْ، تَمْ، تَهْت، اِن، اِن، اِنِك، اِنِكُمْ، اِنِه، اِنِهَمْ)
 كېى سوزلردە واردر.

ئېرىن غەسىسى (ئېرىن اخفاسى)

— سكونلى مېم حرفى باغە ئۇچراسە، نېچك ئوقۇمق تېشىلى ئولۇر؟
 — شول مېمنى غەلى ئېلە ئوقۇمق تېشىلى ئولۇر.
 — ئوشبو مېم غەسىسى نېچك دېيۇب آتالۇر؟ — ئېرىن غەسىسى دېيۇب آتالۇر.
 — قرآندە نە كېى سوزلردە ئېرىن غەسىسى واردر؟ — مىثلا ئوشبوسوزلر كېىلردە:
 هَمْ بَه، أَمْنْتُمْ بَه، كَنْتُمْ بَه، اَنْتُمْ بَه، اَنْبِئْهُمْ

(*) ئېكى سوزنى بىرگە قوشۇپ ئېتكەندە حرفنى آلاشتۇرۇپ ئېنو بىزنىڭ تىركى تىلىدەدە كۆپ واقع ئولمىدەدەر.
 مىثلا: (آت آت، آت ئېدىل، بىك آت، بىك ئېرى) دېگەن سوزلر قوشۇپ ئېتكەندە ھەر زمان: (آغات، آغىدىل،
 بىگاز، بىگىرى) دېيۇب سولەنمىكەدەرلەر.

يَأْتِيَهُمْ مِنْهُمْ بِاللَّهِ، وَلَا أَدْرِيكُمْ بِهِ، يَأْتِيكُمْ بِهِ.
 تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ، رَسَلَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ، فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ﴿١٣٥﴾
 — (هَمْ فِيهِ، أَمْ فِيهِ، بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ وَيَمْدَهُمْ)

کبی سوزلرده میم ساکنده غنه فیلو درست ٹولورمی ؟
 — بوق درست ٹولماس . بادن باشقا حرفکه ٹوچراغان وقتده میم ساکننی
 هدر وقت بیک آچی ٹینمک نبیشلبدر .

قَلَقَلَهُ

— قَلَقَلَهُ نَه دِيمَكْدَر ؟ — سَكُونَلِي حَرْفَنِي لُتُور لِهَسْمَكْ لُتُنُوب لُفُودِهْمَكْدَر .

— قَايَسِي حَرْفَلَرْدَه قَلَقَلَه قَيْلِنُور ؟ — لُوشِبُو بِيَش حَرْفَدَه قَلَقَلَه قَيْلِنُور : (ب، ج، د، ط، ق)

— قَرَّانْدَه نَوَكْبِي سوزلرده قَلَقَلَه وَاوَرْدَر ؟ — مَثَلَا لُوشِبُو سوزلر كَبِيلَرْدَه قَلَقَلَه وَاوَرْدَر .

يَبْسُطُ، يَجْعَلُ، يَدْخُلُ، لِيَطْمَعُنَّ، يَقْتُلُ.

مِنْ قَبْلِكَ، فَلَا تَقْهَر، تَقْوِيْم، اقْرَأ، لِيَطْمَعِي،

عَدْن، ضَبْحًا، قَدْحًا، ضَبْحًا نَقْعًا. اطعمهم،

هُوَ الْاَبْتَر، يَدْخُلُونَ، حَبْلٌ، لَمْ يَلِدْ، وَلَمْ يُولَدْ ﴿١٣٦﴾

وه دهخی : (قَرِيْبٌ ﴿١٣٦﴾ بَهِيْجٌ ﴿١٣٧﴾ شَهِيْدٌ ﴿١٣٨﴾ حَيْطٌ ﴿١٣٩﴾ شَهِيْقٌ ﴿١٤٠﴾

کبی سوزلرده وافی قیلنغانده آخرا لرندهخی حرفلرده قَلَقَلَه وَاوَرْدَر .

قرآندە (الْحَمْدُ) نىڭ لامى (نَعْبُدُ) نىڭ عىنىنى (أَهْدِنَا) نىڭ ھاسنى

(أَنْعَمْتَ) نىڭ نونىنى (الْمَغْضُوبِ) نىڭ عىنىنى (مَا كُولِ) نىڭ

ھىزەسىنى ودىشى بونلاردىن باشقا سكونلى حرفلارنى قىلقلە قىلىۋېتىۋېتىش ئىتتىۋېتىش ئوقۇش
درست ئوقۇرمى؟

ھېچ درست ئولماس يوقار پىدە مەخد كور بېش قىلقلە حرفلاردىن باشقا حرفلارنىڭ
سكونلارنى بېك آچقى ئېتىۋېتىش ئوقۇشنى تېپىشلىرىدۇر.

را حكملرى

قرآندە را حرفى نېچە تۈرلى ئوقۇلۇر؟ — ئېكى تۈرلى ئوقۇلۇر:
فايسى سوزلردە يووان وفايسى سوزلردە نېچكە ئېتىۋېتىش ئوقۇلۇر.

قاي واقتدە را يووان ئوقۇلۇر؟ — ئۇستلى ياكى تۈرلى بولغاندا يووان ئوقۇلۇر.

مثلا ئۇشبو سوزلر كېيىلدە: رَبِّ رَحْمَةً رَحِيمٍ رَسُولٌ

رَشِيدٌ رِزْقٌ تَرِكٌ رَيْبٌ رِزْقُهُمْ وَبِالْآخِرَةِ

رَبِّهِمْ رَبِّكَ خَيْرٌ غَيْرٌ نَارٌ نَصْرٌ فَرَعْتُ

رَدَدْنَاهُ أَقْرَأُ أَرَايْتَ أَمْرٌ وَمَا تَفَرَّقَ رَضِيَ يَرَهُ

را قاي واقتدە نېچكە ئوقۇلۇر؟

آستلى بولغاندا نېچكە ئوقۇلۇر. مثلا ئۇشبو سوزلر كېيىلدە؟

رِزْقًا رِدْفًا قَرِيبٌ كَرِيمٌ وَطُورٌ نَارٌ تَجْرِي

رِحْلَةً شَرٌّ صَدُورٌ وَالْقَمَرِ وَالنَّهَارِ وَالْفَجْرِ لَانْفِرِقَ

ئىككىدە، را سكونى ئولسە نىچكە ئوقۇلۇر؟
 آلدىنداغى حرفكە قازالۇر : ئىككىدە آلدىنداغى حرف ئۇستىلى يا
 ئۇتۇرلى ئولسە ، يووان ئوقۇلۇر . ئىككىدە آلدىنداغى حرف
 ئاستىلى ئولسە نىچكە ئوقۇلۇر .

مىثلا (فَلَا تَقْهَرْ ، فَلَا تَنْهَرْ ، فَارْغَبْ ، وَالْأَرْضِ ،
 تَرْجِعُونَ ، تَرْجِعُونَ ، فَائْتِرْنَ ، زَرْتُمْ تَرْمِيهِمْ ،
 وَأَرْسِلْ ، وَأَنْحَرْ ، وَأَمْرَاتِهِ) كىبى سوزلردە يووان ئوقۇلۇر .
 (فَذَكِّرْ ، فَاصْبِرْ ، فِرْعَوْنَ ، وَاسْتَغْفِرْهُ ، أَحْصِرْتُمْ .)
 كىبى سوزلردە نىچكە ئوقۇلۇر .

ئىككىدە سكونى رانك آلدىنداغى حرفدە سكونى حرف ئولسە نىچكە ئوقۇلۇر ؟
 آلدىنداغى حرفنىڭ آلدىنداغى حرفىنە قازالۇر .

مىثلا (الْقَهَّارُ ، السَّتَّارُ ، الْجَبَّارُ ، الْغَفَّارُ ،
 فَفُورٌ ، شَكُورٌ ، بِالصَّبْرِ)

كىبى سوزلردە وقف قىلغاندە را يووان ئوقۇلۇر .
 (بِصَبْرٍ ، نَصَبْرٍ ، قَدِيرٍ ، خَبِيرٍ ، عَيْنِ الْقَطْرِ)
 كىبى سوزلردە وقف قىلغاندە را نىچكە ئوقۇلۇر .

را سكونى ئولۇب آلدىنداغى حرف ئاستىلى ھىزە ئولسە ، ياكى رادىن سوڭقى حرف
 (ص ، ض ، ط ، ق) كىبى يووان حرف ئولسە ، يووان ئوقۇلۇرمى نىچكە ئوقۇلۇرمى ؟
 تول وقتلردە آلدىنداغى حرف ئاستىلى ئولسەدە را يووان ئوقۇلۇر مىثلا :
 (ارْجِعْ ، ارْتَضِ ، ارْحَمْهُمَا ، ارْكَعُوا ، اِمْرًا تَابُوا) كىبى .

وہدەخى (مِرْصَادُ، اِرْضَاءُ، مِرْقَادُ، فِرْقَةٌ) كى سوزلرنىڭ ھەر
 بىرىنىڭ را يۈۈن ئوقۇلۇر .

لَفْظَةُ اللَّهِ .

— الله دېگەن سوزنىڭ لامي نېچە تۈرلى ئوقۇلۇر ؟

— ئېكى تۈرلى ئوقۇلۇر كېي : يا يۈۈن يا نېكە ئولۇر .

— قاي وقتتە يۈۈن ئوقۇلۇر ؟

— آلدندىغى حرف ئۈستلى يا ئۈتۈرلى ئولسە، يۈۈن ئوقۇلۇر .

— مىلانە كىي سوزلردە يۈۈن ئوقۇلۇر ؟

— (وَاللَّهِ، اِنَّ اللّٰهَ، مِنَ اللّٰهِ، عَبْدُ اللّٰهِ، عَبْدُ اللّٰهِ، فَضِلَ اللّٰهِ،

فَضِلَ اللّٰهِ، اَمْرُ اللّٰهِ، اَمْرُ اللّٰهِ، رَسُوْلَ اللّٰهِ، رَسُوْلَ اللّٰهِ) كىي سوزلردە .

— قاي وقت نېكە ئيتۈب ئوقۇلۇر ؟

(بِاللّٰهِ، لِلّٰهِ، عَبْدِ اللّٰهِ، فَضِلِ اللّٰهِ، اَمْرِ اللّٰهِ، رَسُوْلِ اللّٰهِ)

كىي سوزلردە :

— قرآندە ھود سۈرەسىدە : (نَشَاوَا) دېگەن سوز ۋەدەخى كەف سۈرەسىدە : (فَاوَا)

دېگەن سوز نېچك دىيۈب ئوقۇلۇر ؟

— (نَشَاءُ) ، (فَاوَا) دىيۈب ئوقۇلۇرلر .

تَطْبِيقُ .

اِسْتِعَاذَه : اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ ❁

- استعاذه، ئۇشبو كىتابده بيان قىلىنىش تجويد حكملرىنىڭ مشهورلىرىدىن نىچە حكىم وارد؟
 — استعاذه دە ۱۶ تجويد حكىمى وارد . — نېلىردى ؟ . . .
 — (اعوذ) ناك (۲) عېنى يۇمۇشاقدر، (۲) عېنىدە مد فېسىر وارد، (۳) ذالندە ضېمە وارد، (بالله) دە (۴) (ب) (الله) لفظىنە فوشلو سېبىلى وصل وارد، (۵) الف ئېلە لام ئوقۇلمى قالادر، (۶) لامى نچكە ئوقۇلادر، (۷) لامندە مد فېسىر، (۸) هم الف مقدره وارد، (من الشيطان) دە (۹) وصل وارد، (۱۰) الف لام ئوقۇلمى قالادر، (۱۱) بر مد فېسىر وارد، (الرجيم) دە (۱۲) وصل وارد، (۱۳) الف لام ئوقۇلمى قالادر، (۱۴) را يوواندر، (۱۵) آخرنە مد و قى (۱۶) هم سكون طنىشى وارد .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ❁

- بىسملا، تجويد حكملرىدىن نىچە حكىم وارد؟ — ۱۷ حكىم وارد . — نېلىردى ؟
 — (بسم الله) دە (۱) وصل وارد، (۲) الف لام ئوقۇلمى قالادر، (۳) الله لفظىنىڭ لامى نچكەدر، (۴) لامندە مد فېسىر (۵) الف مقدره وارد . (الرحمن) دە (۶) وصل وارد، (۷) الف ولام ئوقۇلمى قالادر، (۸) را يوواندر، (۹) ها- يۇمۇشاقدر، مېم دە (۱۰) الف مقدره (۱۱) ومد فېسىر وارد، (الرحيم) دە (۱۲) وصل وارد، (۱۳) الف ولام ئوقۇلمى قالادر، (۱۴) را يوواندر، (۱۵) - ها يووشاقدر، (۱۶) آخرنە سكون طنىشى (۱۷) ومه مد و قى وارد .

سورة الفاتحه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ ﴿۱﴾ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۲﴾
 مَلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ ﴿۳﴾ اَیَّاكَ نَعْبُدُ وَاَیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ ﴿۴﴾
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ﴿۵﴾ صِرَاطَ الَّذِیْنَ
 اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ ﴿۶﴾ غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ
 وَلَا الضَّالِّیْنَ ﴿۷﴾

— سورة فاتحه تجوید حکم نندن نیچه حکم واردر؟

(۶۸) حکم واردر. — نبلر در؟

— (الحمد) نك ۱) حاسی بؤموشا قدر، ۲) دالنده ضمه واردر. (الله) نك ۳) لامی
 نچکه در، ۳) لامنه الف مقدره ۵) ومد قصبر واردر، (رب العلمین) ده ۶) را
 یوواندر، ۷) وصل واردر، ئبکی اراده ۸) الف ئوقولمی قالانورغان حرف
 ساقطدر، ۹) عین بؤموشا قدر، ۱۰) عینده الف مقدره ۱۱) ومد قصبر
 واردر، مبهده ۱۲) مد وقفی واردر، ۱۳) نونده سکون وقفی در.
 (الرحمن الرحیم) ۱۴) لام حرف ساقطدر، ۱۵) را یوواندر، ۱۶) حا
 بؤموشا قدر، مبهده ۱۷) الف مقدره ۱۸) ومد قصبر واردر، ئبکی اراده
 ۱۹) وصل واردر، الرحیم ده ۲۰) الف ولام حرف ساقطدر، ۲۱) را یوواندر،
 ۲۲) حا بؤموشا قدر، ۲۳) حاده مد وقفی واردر. ۲۴) مبهده سکون
 وقفیدر. (ملك) نك ۲۵) الف مقدره ۲۶) ومد قصبر واردر.

(يوم الدين) ده ئېكى آراده (۲۷) وصل واردر، (۲۸) الف ولام حرف
 ساقطلردر، (۲۹) دالده مد وقفى واردر، (۳۰) نونده سكون و فېدر.
 (اياك) نك ياسنده (۳۱) مد قصير واردر. (نعبد) نك (۳۲) عيني
 يۇمۇشاقدر. (۳۳) ياسنده و دالنده ضمه لر واردر. (واياك) نك ياسنده (۳۳) مد
 قصير واردر. (نستعين) (۳۵) عيني يۇمۇشاقدر، (۳۶) عيبنده مد وقفى
 واردر. (۳۷) نونده سكون وقفى واردر. (اهدنا الصراط) (۳۸) نوندىن
 صوگفى الف حرف ساقطدر. ئېكى آراده (۳۹) وصل واردر، (۴۰) الف
 ولام حرف ساقطلردر، (۴۱) را يوواندر. (المستقيم) آلدنداغى الصراطايه
 (۴۲) وصل قبلنادر، (۴۳) الف حرف ساقطدر، (۴۴) مېمنده ضمه واردر،
 قاننده (۴۵) مد وقفى واردر، مېمنده (۴۶) سكون وقفى واردر.
 (صراط الدين) نك (۴۷) راسى يوواندر، راده (۴۸) مد قصير
 واردر، ئېكى آراده (۴۹) وصل واردر، (۵۰) الف حرف ساقطدر، دالده
 (۵۱) مد قصير واردر. (انعمت) (۵۲) نوننده اظهار واردر، (۵۳) عيني
 يۇمۇشاقدر. (عليهم) نك (۵۴) عيني يۇمۇشاقدر، (۵۵) مېمنده سكون
 وقفى واردر. (غير المغضوب) ده (۵۶) غين قانېدر. (۵۷) را نچكهدر،
 ئېكى آراده (۵۸) وصل واردر، (۵۹) الف حرف ساقطدر، (۶۰) ئېكنچى
 غين ده قانېدر، (۶۱) ضادده مد قصير واردر. (عليهم) نك (۶۲) عيني
 يۇمۇشاقدر. (ولا الضالين) ده لانك (۶۳) الف حرف ساقطدر، ئېكى آراده
 (۶۴) وصل واردر، (۶۵) الف ولام حرف ساقطلردر. (۶۶) ضادده تشديد
 مدى واردر، لامده (۶۷) مد وقفى، (۶۸) نونده سكون وقفى واردر.

سورة الناس .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۲﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۳﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿۴﴾

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿۵﴾ الَّذِیْ یُوسِوِسُ

فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿۶﴾ مِنْ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۷﴾

— سورة الناس، تجوید حکمیرندن نیچه حکم وارد ؟

— (۵۱) حکم وارد . — نیلردر ؟

— (قل) نك فافنده (۱) ضمه واردر . (اعوذ) نك (۲) عینی یوموشافدر ، (۳)

عیننده مد قصبر واردر ، (۴) ذالنده ضمه واردر . (برب الناس) ده (۵) را

یویاندر ، (ئبکی آراده) (۶) وصل واردر ، (۷) الف ولام حرف ساقطلردر .

نونده (۸) غنغلی تشدید (۹) ومد وقفی واردر ، (۱۰) سبنده سکون وقفی واردر .

(ملك الناس) ده (ئبکی آراده) (۱۱) وصل واردر ، (۱۲) الف ولام حرف

ساقطلردر ، (۱۳) نونده غنغلی تشدید (۱۴) ومد قصبر واردر . (اله الناس) ده

(۱۵) لامده الف مقدره (۱۶) ومد قصبر واردر ، (ئبکی آراده) (۱۷) وصل واردر ،

(۱۸) نونك غنغلی تشدید (۱۹) ووقف مدی واردر ، (۲۰) سبنده سکون وقفی .

(من) نك (۲۱) نندن ساکنده شبن گوجراغانلقدن اخفا واردر (شر الوسواس)

ده (۲۳) رانچکه در ، (ئبکی آراده) (۲۴) وصل واردر ، (۲۵) الف حرف ساقطدر ،

(ئبکنچی) (۲۶) واوده مد قصبر واردر . (الخناس) آلد نداغی الوسواس که

(۲۷) وصل قبلنادر ، (۲۸) الف حرف ساقطدر ؛ (۲۹) خاسی قاتبدر ، (۳۰)

نوننده غنغلی تشدید (۳۱) ووقف مدی ، (۳۲) سبنده سکون وقفی

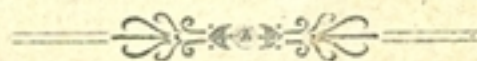
واردر . (الذی) ذالنده (۳۳) مد قصبر واردر . (یوسوس) ده (ئبکنچی سبنده

(۳۴) ضمه واردر. (فی) (ده ۳۵) مد قصبر واردر. (صدر الناس) (ده ۳۶) صادده ضمه واردر، (۳۷) والده مد قصبر واردر، (۳۸) را نچکه در ئبکی آراده ۳۹ وصل واردر. (۴۰) الف ولام حرف ساقطلدر، (۴۱) نونده غنهلی تشدید (۴۲) ومد وقفی واردر، (۴۳) سپنده سکون وقفیدر. (من الجنة) ده ئبکی آراده (۴۴) وصل واردر، (۴۵) الف حرف ساقطدر، نونده (۴۶) غنهلی تشدید واردر. (والناس) ده واو ئبله ئبکی آراده ۴۷، وصل واردر، (۴۸) الف ولام حرف ساقطلدر، ۴۹، نونده غنهلی تشدید، ۵۰، ومد وقفی واردر، ۵۱، سپنده سکون وقفیدر.

ئوشبو رسالہ بی آخربنه قدر تمام ئوقوب هر بر مسائلنی ضبط ئبتدکنن سوگره، مبتدی قرآندن هر بر ئوقودبھی آیت وسوره لرنک احکام تجویدیه سبنی یوفاروده تطبیق بابنده نمونه ئوچون کوستر بلعن روشده تعداد و بیان ئبتمیه و ئوقودبھی زمان هر بر حکمی لازمچه رعایه ئفیلیمیه عادت ئبتمیلدر. شبهه یوقدرکه تکرار ئبده ئبده مبتدی هر بر کلمه عربیه بی قواعد تجویدیه مقتضاسنچه درست تلفظ ئبتمیه آلسور، فلبندن هیچ اعتبار وملاحظه ئبتمهدیکی حالک ببله، لسانی هر سوزی درست ئوقومایه ملکه لهنور. بر قاج آیلر شویله دوام ئبدرسه، مبتدی شو درجهیه کله بیلورکه، هیچ بر آینی خطا ئوقومایه لسانی مساعده ئبتمهز و قرآنک خطا ئوقولدبغبنی دیکلمیه قولاغی تحمل ئبتمهز.

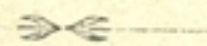
بورسالده بیان فیلنش احکام قراءت، کله جکده مبتدی ننگ لغات ومکالمه عربیه درس لرنهده پک چوق یاردم ومعاونت ئبده جکر.

تمام.

مؤلفك آثار مطبوعه سې :

- (۱) (مُعَلِّمِ أَوَّلُ) اصول مدّیه اوزره الفباي جدید . (۱۲) تبیین
- (۲) (عقائد اسلامیه) مکتبلر ئۆچون معتقدات دینیّه . (۱۰) « «
- (۳) (عبادات اسلامیه) مکتبلر ئۆچون مسائل دینیّه . (۲۰) « «
- (۴) (شریعت اسلامیه) مجموعت احکام شرعیّه عملیه . (۱۵) « «
- (۵) (فرائد قرآن) احکام تجوید و قواعد قرائت عربیه . (۸) « «
- (۶) (انباء الانبیاء) قصص و تواریخ انبیاء و مرسلین . (۴۰) « «
- (۷) (استفتاح) ترکی العبارة مفصل صرف عربی . (۳۰) « «
- (۸) (استکمال) ترکی العبارة مفصل نحو عربی . (۳۰) « «
- (۹) (دروس شفاهیّه) (۵۰) درسك لغات و مکالمه عربیه . (۷۰) « «
- (۱۰) (فوائد نحویّه) عربی العبارة قواعد نحویّه . (۴۰) « «
- (۱۱) (میزان الافکار) عربی العبارة منطق جدید . (۷۰) « «
- (۱۲) (ترجمان روسی) لغات و مکالمه روسیه . (۲۰) « «

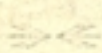

ئۆشبو كېتابلر قازان كېتابچىلر بىنك ھىر بىرنده بوغار بده يازلمش
بىھالرى ئېلە سانلماقده وەسۇراغان كىشىلر گە ھىر بىر گە بوللانماقده درلر .

Адресъ автора: Казань, Ахмедъ-Гадий Максудовъ.
Большая Мъщанская ул. соб. домъ.

مؤلفك آثار مطبوعه سي

- ۱ (تعلم اول) اصول منديه اور في القدي حديث (۱۶۲) جين
- ۲ (عماد اسلاميه) مختصر لوجون معتقدات دينيه (۱۰۰) « «
- ۳ (عماد اسلاميه) مختصر لوجون مسائل دينيه (۲۰۰) « «
- ۴ (شرع اسلاميه) مجموعه احكام شرعيه عمليه (۱۵۰) « «
- ۵ (مرآت قرآن) احكام تجويد و قواعد فرائد عربيه (۸) « «
- ۶ (انبياء الانبياء) قصص و نواريخ انبياء و مرسلين (۴۰) « «
- ۷ (استفتاح) تركي العبارة مفصل صرف عربي (۳۰) « «
- ۸ (استكمال) تركي العبارة مفصل نحو عربي (۳۰) « «
- ۹ (دروس ديناميه) (۵۰) دريك لغات و مكالمه عربيه (۷۰) « «
- ۱۰ (توانين تجويد) عربي العبارة قواعد تجويد (۴۰) « «
- ۱۱ (ميزان الافكار) عربي القدره منطق حديث (۷۰) « «
- ۱۲ (توسيعان روسي) لغات و مكالمه روسيه (۲۰) « «

توشبو كيتابلر قازان كيتاپچيلر بنگ عهبر بونده بوغار بنده يازلمش
بها نري كبله ساتلماقده و سوزاشان كيتابلر كه ههر يبر كه يوللانماقده درلر

Адресь автора: Казань, Алмедь-Радиь Максумовь.

Вольная Мещанская ул. соб. домъ.